

ปัญหาและแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

พรทิพย์ ชิงชัย

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
กุมภาพันธ์ 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ พรทิพย์ ชิงชัย ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี)

คณะกรรมการสอบงานนิพนธ์

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมเดช งามกนก)

.....กรรมการ
(ดร.ชัยพจน์ รุ่งงาม)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

วันที่ 27 เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิ่มสวาสดี อาจารย์ที่ปรึกษาหลักงานนิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก และ ดร.ชัยพนธ์ รักราม กรรมการสอบงานนิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ความรู้ ให้คำปรึกษาและช่วยแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่ง ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และประสบการณ์อย่างกว้างขวางในการทำงานนิพนธ์ครั้งนี้ จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.ชัยพนธ์ รักราม ดร.สมุท ชำนาญ อาจารย์ประจำภาควิชา การบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และ นายบรรจบ เย็นวารีย์ ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดเสนาณรงค์ ที่ได้ให้ความกรุณาและอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของ แบบสอบถาม รวมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำวิจัย นอกจากนี้ยังได้รับความอนุเคราะห์ จากผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอน ในอำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ทราด ที่อำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ทำให้งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงจะเกิดจากงานนิพนธ์ฉบับนี้ที่มีต่อวงการศึกษ ผู้วิจัยขอให้คุณความดีครั้งนี้ เป็นเครื่องบูชาคุณบิดา มารดา ครู-อาจารย์ เพื่อเป็นสิ่งทดแทนบุญคุณในวิชา ความรู้ และประสบการณ์ที่มีคุณค่าอย่างยิ่งต่อผู้วิจัย

พรทิพย์ ชิงชัย

58950047: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการ/ โรงเรียนในอำเภอเขาสมิง/ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาตราด

พรทิพย์ ชิงชัย: ปัญหาและแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน
ประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด (PROBLEMS AND
GUIDANCES IN DEVELOPING PARTICIPATION IN ACADEMIC AFFAIR OF PRIMARY SCHOOLS
IN KHAOSAMING DISTRICT UNDER THE PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA TRAT)

คณะกรรมการควบคุมงานนิพนธ์: ประยูร อิ่มสวัสดิ์, กศ.ด. 110 หน้า. ปี พ.ศ. 2560.

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ
ประสบการณ์ในการสอน และขนาด โรงเรียน และศึกษาแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด กำหนดขนาด
กลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608-610) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน
159 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามขนาดของโรงเรียน และสุ่มอย่างง่าย (Simple
random sampling) ตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า
5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .42-.76 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ
เท่ากับ .95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
การทดสอบค่าที (t -test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่าง
จึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาและแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา
ในอำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง
2. การเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ และประสบการณ์
ในการสอน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. การเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวม
และรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า ด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารควรสร้าง
พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ
ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ ด้านการวัดผล ประเมินผล
และเทียบโอนผลการเรียน ผู้บริหารควรจัดให้มีการวัดผล ประเมินผลอย่างเป็นระบบ และด้านการพัฒนาระบบประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดระบบองค์กรให้รองรับการประเมิน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
คำถามของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
สภาพการจัดการศึกษาของ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่	
การศึกษาประถมศึกษาตราด.....	10
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	19
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ	23
ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ	27
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	42
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	48
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	49
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	50
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล	52
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	53
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	54
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	79
สรุปผล	79
อภิปรายผล	82
ข้อเสนอแนะ.....	85
บรรณานุกรม	87
ภาคผนวก	95
ภาคผนวก ก.....	96
ภาคผนวก ข.....	100
ประวัติย่อของผู้วิจัย	110

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนนักเรียนผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ปีการศึกษา 2558	12
2	ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	18
3	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาดโรงเรียน	49
4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการสอน และขนาดโรงเรียน	56
5	ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้าน	57
6	ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา.....	58
7	ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ.....	59
8	ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	60
9	ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	61

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า	
10	ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ.....	63
11	เปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ	64
12	ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสิทธิภาพในการสอน.....	65
13	เปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสิทธิภาพในการสอน	66
14	ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาด โรงเรียน.....	67
15	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาด โรงเรียน	69
16	ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามขนาด โรงเรียน	70
17	ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ จำแนกตามขนาด โรงเรียน	71

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
18 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตราด ด้านการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน จำแนกตาม ขนาดโรงเรียน	72
19 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตราด ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตาม ขนาดโรงเรียน	73
20 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตราด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดโรงเรียน	74
21 ความถี่ ร้อยละและอันดับที่ของแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน วิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา.....	75
22 ความถี่ ร้อยละและอันดับที่ของแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน วิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้.....	76
23 ความถี่ ร้อยละและอันดับที่ของแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน วิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน.....	77
24 ความถี่ ร้อยละและอันดับที่ของแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน วิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	78
25 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม	108
26 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามปัญหา และแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด	109

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย และจิตใจเน้นให้มนุษย์มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่อยู่รอบตัวอย่าง หลากหลาย ภายใต้คุณธรรม จริยธรรม รู้จักใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการสร้าง องค์ความรู้ใหม่อย่างเหมาะสม รู้จักคิด วิเคราะห์อย่างมีเหตุผล รักและภูมิใจในรากเหง้าของตนเอง สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อช่วยพัฒนาและยกระดับครอบครัว สังคม ให้ยั่งยืน ด้วยการพึ่งพาตนเอง และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขสามารถปรับตัวให้เข้ากับ สังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ (สุนน อมรวิวัฒน์, 2550, หน้า 461)

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. 2552-2561 โดยกำหนดวิสัยทัศน์ให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ในปี พ.ศ. 2561 เน้นให้ทุกภาคส่วน ในสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษา เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้บริหารและบุคลากร ในโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดนโยบายการบริหาร กำหนดวัตถุประสงค์ ของงาน ทำให้เกิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาหลักสูตรและ กระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพ (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2553, หน้า 30) ทำให้บุคลากรเกิดความรู้สึก เป็นเจ้าของร่วมกัน นำไปสู่การเกิดแรงจูงใจที่จะเต็มใจแสดงออกซึ่งพฤติกรรมการทำงาน ที่พึงประสงค์ได้ (สฎายุ ธีระวิชิตระกุล, 2554, หน้า 55-56)

การบริหารแบบมีส่วนร่วมหรือการมีส่วนร่วมในการบริหารนับว่าเป็นวิทยาการสมัยใหม่ ในการบริหารจัดการอีกแนวทางหนึ่ง ซึ่งนอกจากผู้บริหารจะมีบทบาทสำคัญในองค์กรแล้ว สมาชิกหรือบุคคลในองค์กรก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้องค์กรก้าวหน้าไปด้วยดี การบริหารแบบ มีส่วนร่วมได้ถูกนำมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กร ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐหรือ เอกชน โดยมุ่งที่จะสร้างความร่วมมือร่วมใจเพื่อให้งานสำเร็จ การให้บุคคลได้มีส่วนร่วม ในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การปฏิบัติงาน การประเมินผลงาน ล้วนเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับองค์กร ถ้าหากการปฏิบัติงานนั้นมีความไม่เข้าใจกันหรือเกิดความรู้สึกว่า ตนเองไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ และไม่ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์กรแล้ว การบริหารงานขององค์กรก็จะบรรลุผลสำเร็จได้โดยยาก (ชร สุนทรายุทธ, 2556, หน้า 475)

การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของโรงเรียน และเป็นเครื่องวัดความสำเร็จของผู้บริหาร ดังนั้น ผู้บริหารจึงต้องมีหลักการในการบริหารงานวิชาการที่เป็นระบบ อาศัยความร่วมมือในการทำงานของครูผู้ที่เกี่ยวข้อง กระจายอำนาจความรับผิดชอบให้แก่ครู ผู้ปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ริเริ่มสร้างสรรค์งานวิชาการ ให้ขวัญกำลังใจในการทำงาน คอยกระตุ้นเตือนให้คำแนะนำแก่ครู ประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ มีการติดตามและประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ การบริหารแบบมีส่วนร่วมจึงเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง การที่จะบริหารโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารโรงเรียนควรนำหลักการมีส่วนร่วม (Participation) โดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมรับผิดชอบและร่วมตัดสินใจในการจัดการศึกษา เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมในการเป็นเจ้าของและร่วมจัดการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งจะสามารถตอบสนองต่อความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้องและเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารโรงเรียนได้อย่างต่อเนื่อง (ถาวรดี อนันต์นาวิ, 2557, หน้า 280)

การจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีโรงเรียนประถมศึกษาทั้งหมด 23 โรงเรียน จัดตั้งขึ้นเพื่อรองรับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นที่ต้องการให้บุตรหลานได้ศึกษาเล่าเรียน ได้พัฒนาให้เป็นผู้ที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม สติปัญญาและสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นครูจึงเป็นที่ปรึกษาหลักในการดำเนินงาน จำเป็นที่จะต้องคอยกำกับดูแลนักเรียนให้มีความสนใจใฝ่เรียนรู้และมุ่งพัฒนาตนเองให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด, 2559, หน้า 67)

สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีศักยภาพด้านวิชาการค่อนข้างต่ำจากผลการทดสอบทางการศึกษาจากรายงานคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษา 2557 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (Ordinary national educational test: O-NET) ซึ่งดำเนินการ โดยสถาบันทดสอบทางการศึกษา (องค์การมหาชน) ปรากฏผลการทดสอบระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นดังนี้ คะแนนเฉลี่ยกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 45.84 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 51.37 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 33.26 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 40.12 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 42.72 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 53.39 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ คิดเป็นร้อยละ 45.90 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี คิดเป็นร้อยละ 57.54 คะแนนเฉลี่ยทุกกลุ่มสาระ คิดเป็นร้อยละ 46.27 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด, 2559, หน้า 33) ซึ่งจะเห็นได้ว่า

คุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด อยู่ในระดับที่ต้องหาสาเหตุและแนวทางในการดำเนินการพัฒนาอย่างเร่งด่วน เพื่อให้คุณภาพการศึกษาเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด โดยเฉพาะหน่วยงานที่ดำเนินการจัดการศึกษาโดยตรง คือ โรงเรียนจึงเป็นเป้าหมายที่ควรให้ความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ มีหลายรูปแบบและหลายวิธีการ ครูเป็นบุคคลสำคัญที่อยู่ใกล้ชิดกับ ผู้เรียนซึ่งเป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงคุณภาพการศึกษา ครูเป็นผู้ที่ทราบถึงสาเหตุของปัญหามากที่สุด ดังนั้น ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการบริหารแบบมีส่วนร่วม

จากสภาพปัญหาและจากผลการศึกษาข้างต้นจึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ทั้งนี้เพื่อนำผลการศึกษา เป็นสารสนเทศในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาปัญหาและแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

คำถามของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาปัญหาและแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยมีคำถามในการวิจัย ดังนี้

1. ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด อยู่ในระดับใด

2. การเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ แตกต่างกันหรือไม่

3. การเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตาม ประสบการณ์ในการสอน แตกต่างกันหรือไม่

4. การเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ประถมศึกษาอำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตาม ขนาดของโรงเรียน แตกต่างกันหรือไม่

5. แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เป็นอย่างไร

สมมติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาปัญหาและแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยมีสมมติฐานในการวิจัย ดังนี้

1. การเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ประถมศึกษาอำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ แตกต่างกัน

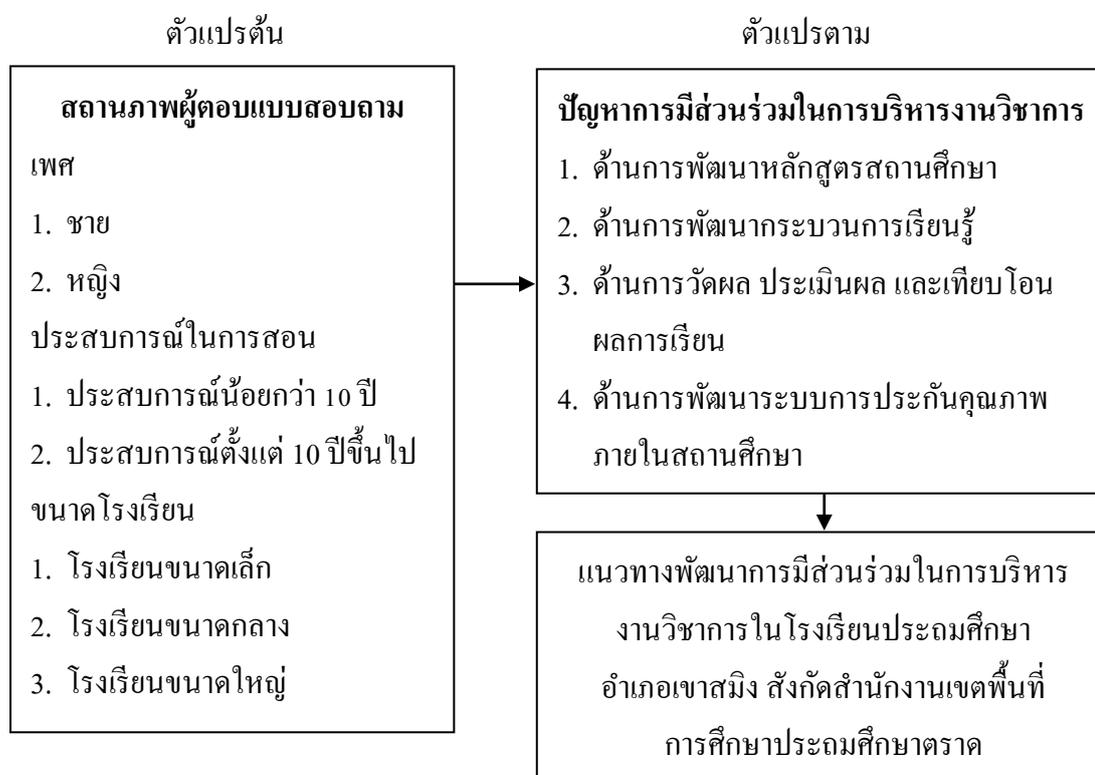
2. การเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ประถมศึกษาอำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตาม ประสบการณ์ในการสอน แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ประถมศึกษาอำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตาม ขนาดของโรงเรียน แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาปัญหาและแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผู้วิจัยได้ศึกษาตามแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 33) จำแนก

การบริหารงานวิชาการเป็น 12 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการพัฒนาาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั ว องค์กร หน่วยงานและสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษา ผู้วิจัยพัฒนาคกรอบแนวคิดการบริหารงานวิชาการสอดคล้องตามนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ซึ่งกำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด, 2558, หน้า 24) โดยศึกษาและเปรียบเทียบ จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของ โรงเรียน เป็นตัวแปรในการวิเคราะห์ข้อมูล ตามกรอบความคิดในการวิจัยครั้งนี้ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย ดังนี้

1. ทำให้ทราบปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
2. เป็นแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เพื่อให้งานวิชาการมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ขอบเขตของการวิจัย มีดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ตามขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อันรู้ด้านการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ปีการศึกษา 2559 จำนวน 262 คน จากโรงเรียน 23 แห่ง

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ปีการศึกษา 2559 โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608-610) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 159 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามขนาดของโรงเรียน จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ตามสัดส่วน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น (Independent variables) คือ สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

3.1.1 เพศ

3.1.1.1 เพศชาย

3.1.1.2 เพศหญิง

3.1.2 ประสบการณ์ในการสอน

3.1.2.1 ประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี

3.1.2.2 ประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

3.1.3 ขนาดโรงเรียน

3.1.3.1 โรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน 120 คน

3.1.3.2 โรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ 121-300 คน

3.1.3.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent variables) ได้แก่ ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหาร

งานวิชาการของครู 4 ด้าน ได้แก่

3.2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

3.2.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

3.2.3 ด้านการวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน

3.2.4 ด้านการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคลากรในหน่วยงานทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน วิเคราะห์ ตัดสินใจ กำหนดแนวทางปฏิบัติงาน กำหนดเป้าหมายและติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความผูกพัน และสิทธิ เทียมกันในฐานะเป็นส่วนหนึ่งขององค์การ

2. การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารที่เปิดโอกาสให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมด้านพัฒนาหลักสูตร ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีการร่วมแสดงความคิดเห็นรับฟังความคิดเห็นเข้าร่วมตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรม ให้ความสำคัญกับทุกฝ่ายเพื่อเป็นแรงกระตุ้นในการปฏิบัติกิจกรรมของหน่วยงานให้สำเร็จไปด้วยดี

3. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารงานด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

3.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นหลักสูตรใหม่ สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง สนองความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนได้รับมวลประสบการณ์และทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา

3.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การวางแผนและส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบททางสังคม สิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.3 การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผลของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลใช้วิธีการที่หลากหลายเน้นการประเมินตามสภาพจริง ครอบคลุมสาระและเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน มีการเทียบโอนความรู้ ประสบการณ์และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการอื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐานการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล

3.4 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดระบบโครงสร้างองค์กร กำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดำเนินการพัฒนา ติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

4. สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม หมายถึง ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา ในปีการศึกษา 2558

4.1 เพศ หมายถึง เพศของครูที่ปฏิบัติการสอนในอำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา

4.1.1 ชาย หมายถึง ครูที่ปฏิบัติการสอนในอำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา และมีชื่ออยู่ในทะเบียนราษฎร มีคำนำหน้าว่า นาย

4.1.2 หญิง หมายถึง ครูที่ปฏิบัติการสอนในอำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด และมีชื่ออยู่ในทะเบียนราษฎร มีคำนำหน้าว่า นางสาว หรือ นาง

4.2 ประสบการณ์ในการสอน หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติการสอนของครู ตั้งแต่บรรจุเข้ารับราชการจนถึงปัจจุบัน ซึ่งจำแนกได้ ดังนี้

4.2.1 ประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติการสอนของครูตั้งแต่บรรจุเข้ารับราชการน้อยกว่า 5 ปี

4.2.2 ประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติการสอนของครูตั้งแต่บรรจุเข้ารับราชการตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

5. ขนาดโรงเรียน หมายถึง การจำแนกขนาดโรงเรียนตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 ขนาด

5.1 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน

5.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121-300 คน

5.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนมากกว่า 300 คน

6. ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

7. โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับชั้นก่อนประถมศึกษา ถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ในอำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

8. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด หมายถึง หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ดูแล ประเมินผล และติดตาม โรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดตราด

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีประเด็นตามลำดับดังต่อไปนี้

1. สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
  - 2.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม
  - 2.2 หลักการและทฤษฎีการมีส่วนร่วม
3. แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
4. ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ
  - 4.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
  - 4.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
  - 4.3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
  - 4.4 ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
5. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดจัดตั้งขึ้นตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2553 เมื่อวันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2553 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2553 ทำให้โครงสร้างของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยมีเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 183 เขต และเขตพื้นที่มัธยมศึกษา จำนวน 42 เขต สำหรับพื้นที่ในจังหวัดตราด

กำหนดให้มีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดเพียงแห่งเดียว (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 36)

สภาพการจัดการศึกษา

อำนาจหน้าที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีภารกิจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาและการส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีอำนาจหน้าที่ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พ.ศ. 2553 ดังนี้

อำนาจหน้าที่

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
10. ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา

11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา

12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานใด โดยเฉพาะหรือปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

จำนวนโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด 117 โรงเรียน
2 สาขา

โรงเรียนสังกัดของรัฐ 109 โรงเรียน 2 สาขา (รวม 111 แห่ง) จำแนกเป็น

เปิดสอนระดับประถมศึกษา 2 แห่ง

เปิดสอนระดับอนุบาล-ประถมศึกษา 82 แห่ง

เปิดสอนระดับอนุบาล-ขยายโอกาส 27 แห่ง

โรงเรียนสังกัดเอกชน 8 โรงเรียนจำแนกเป็น

เปิดสอนระดับอนุบาล 2 แห่ง

เปิดสอนระดับอนุบาล-ประถมศึกษา 5 แห่ง

เปิดสอนระดับอนุบาล-มัธยมศึกษาตอนต้น 1 แห่ง

ในปีการศึกษา 2558 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดมีนักเรียนในสังกัดทั้งหมด 21,729 คน และมีผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 1,179 คน

ตารางที่ 1 จำนวนนักเรียนผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ปีการศึกษา 2558 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด, 2559, หน้า 8)

รายการ	จำนวน	(ร้อยละ)
จำนวนนักเรียน	21,729	
- ก่อนประถม (คน)	4,667	(21.48%)
- ประถมศึกษา (คน)	15,128	(69.62%)
- มัธยมศึกษาตอนต้น (คน)	1,934	(8.90%)
จำนวนผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา	1,179	

นโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 วิสัยทัศน์

บริหารจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ มุ่งสู่มาตรฐานสากล โดยการมีส่วนร่วมกับ
ทุกภาคส่วน

พันธกิจ

1. ส่งเสริม สนับสนุนการขยายโอกาสทางการศึกษาให้ครอบคลุม ทัวถึง
2. พัฒนาการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งสู่มาตรฐานสากล
3. พัฒนาระบบการบริหารจัดการ โดยการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน
4. ส่งเสริม สนับสนุนการปลูกจิตสำนึกความเป็นชาติไทย มีคุณธรรม และดำรงชีวิต

ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

5. ส่งเสริม สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าประสงค์

1. ผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างครอบคลุมทั่วถึง
2. ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์
3. ผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
4. ผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีจิตสำนึกความเป็นชาติไทย มีคุณธรรม

และดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 ขยายโอกาสทางการศึกษา ให้ครอบคลุม ทัวถึง

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.1 เพิ่มโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึง

กลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 สนับสนุนการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึง

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาคุณภาพให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษา

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.1 พัฒนาคูครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบ

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.2 พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้

กลยุทธ์ย่อยที่ 2.3 ยกระดับคุณภาพผู้เรียน

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาระบบบริหารจัดการ โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.1 ปรับปรุงระบบการบริหารจัดการ

กลยุทธ์ย่อยที่ 3.2 สร้างเสริมการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 4 ปลุกจิตสำนึกความเป็นไทย มีคุณธรรม และวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ย่อยที่ 4.1 ปลุกจิตสำนึกความเป็นชาติไทย

กลยุทธ์ย่อยที่ 4.2 ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรม

กลยุทธ์ย่อยที่ 4.3 เสริมสร้างการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ที่ 5 ส่งเสริม สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ย่อยที่ 5.1 ส่งเสริม สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการเรียนการสอน

กลยุทธ์ย่อยที่ 5.2 ส่งเสริม สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ

ค่านิยมหลักสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

1. รับผิดชอบต่อหน้าที่
2. มีระเบียบวินัย
3. ใส่ใจบริการ
4. ชื่นชมผลงานร่วมกัน

อัตลักษณ์

จริงจัง จริงใจ ให้เกียรติ

แผนในการทำงาน

มองอดีต เตรียมปัจจุบัน เป้ามันสู่อนาคต

มาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

มาตรฐานที่ 1 การบริหารจัดการองค์การสู่ความเป็นเลิศ 4 ตัวบ่งชี้

1. การบริหารจัดการที่ดีประเด็นการพิจารณา
  - 1.1 ภาวะผู้นำของผู้บริหารการแสดงวิสัยทัศน์เป้าหมายพันธกิจที่ชัดเจนและกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาได้ตรงประเด็นประสานและสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้เกี่ยวข้อง
  - 1.2 ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นระบบระบบในการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
  - 1.3 การใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ
  - 1.4 การประยุกต์ใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีและรูปแบบการบริหารจัดการที่หลากหลาย
  - 1.5 การติดต่อสื่อสารภายในและภายนอกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหลากหลายช่องทางและมีประสิทธิภาพ
  - 1.6 การนำผลการดำเนินงานพัฒนาการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง

2. การพัฒนาสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ประเด็นการพิจารณา

2.1 การส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนใฝ่รู้มีความคิดเชิงระบบสามารถเรียนรู้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลง

2.2 การส่งเสริมให้เกิดการจัดการความรู้ (Knowledge management) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับกลุ่มและระดับองค์การสร้างบรรยากาศและจิตสำนึกร่วมในการทำงาน

2.3 การสื่อสารและการส่งเสริมให้มีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายตามบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2.4 การนำองค์ความรู้มาพัฒนาตนเองพัฒนางานและพัฒนาองค์กร โดยใช้กระบวนการ

2.5 การวิจัยเพื่อพัฒนา

3. การกระจายอำนาจและการส่งเสริมการบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมประเด็นการพิจารณา

3.1 การกระจายอำนาจในการบริหารจัดการภายในเขตพื้นที่การศึกษา

3.2 การส่งเสริมประสานเชื่อมโยงการทำงานของ 3 องค์กรบุคคลในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา (กพท.) คณะอนุกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา (อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา) คณะกรรมการติดตามตรวจสอบประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา (ก.ต.ป.น.)

3.3 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของบุคคลชุมชนองค์กรหน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

3.4 การสร้างพัฒนาและประสานเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการศึกษาทั้งภายในและภายนอกในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

4. การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษาที่มีประสิทธิภาพประเด็นการพิจารณา

4.1 ระบบติดตามตรวจสอบประเมินผลและนิเทศการจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้านภายในเขตพื้นที่การศึกษา

4.2 การติดตามตรวจสอบประเมินผลและนิเทศการจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้านและช่วยเหลือส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาบริหารและจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลประมวลผลสรุปและรายงานผลการติดตามตรวจสอบประเมินผลและนิเทศการจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้าน

4.4 การนำผลของการติดตามตรวจสอบประเมินผลและนิเทศการจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้าน ไปใช้พัฒนาคุณภาพตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา

มาตรฐานที่ 2 การบริหารและการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ 5 ตัวบ่งชี้

1. การบริหารงานด้านวิชาการเกณฑ์การประเมินประเด็นการพิจารณา
  - 1.1 ประสานส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและจัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
  - 1.2 ส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
  - 1.3 ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีการผลิตจัดหาและพัฒนาสื่อเครื่องมืออุปกรณ์ในการเรียนรู้ที่หลากหลายของผู้เรียนให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลง
  - 1.4 ส่งเสริมการวัดผลประเมินผลและนำไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา
2. การบริหารงานด้านงบประมาณประเด็นการพิจารณา
  - 2.1 การวางแผนการใช้งบประมาณอย่างเป็นระบบสอดคล้องกับนโยบายปัญหาและความต้องการ
  - 2.2 การจัดระบบการบริหารการเงินบัญชีและพัสดุ
  - 2.3 การควบคุมการใช้งบประมาณอย่างเป็นระบบ
  - 2.4 การสรุปรายงานผลในการบริหารงบประมาณ
  - 2.5 การตรวจสอบภายในอย่างเป็นระบบ
3. การบริหารงานด้านบริหารงานบุคคลประเด็นการพิจารณา
  - 3.1 การวางแผนในการบริหารอัตรากำลังครูและบุคลากรทางการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายปัญหาและความต้องการ
  - 3.2 การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้งครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างถูกต้องเป็นธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้
  - 3.3 การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาสู่ความเป็นมืออาชีพ โดยวิธีการที่หลากหลายสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการจำเป็นของครูและบุคลากรทางการศึกษา และส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพ
  - 3.4 การส่งเสริมวินัยคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
  - 3.5 การส่งเสริมสร้างขวัญและกำลังใจแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
4. การบริหารงานด้านการบริหารทั่วไปประเด็นการพิจารณา
  - 4.1 การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
  - 4.2 การจัดทำสำมะโนนักเรียนและการรับนักเรียน

- 4.3 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
- 4.4 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
- 4.5 การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
- 4.6 การสื่อสารและประชาสัมพันธ์
- 4.7 การจัดสวัสดิการสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 4.8 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- 4.9 การประสานส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาเครือข่ายการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ

ของบุคคลชุมชนองค์กรหน่วยงานและสถาบันทางสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

5. การขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติประเด็นการพิจารณา

5.1 แผนงาน โครงการ/ กิจกรรมที่สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดและตอบสนองความต้องการจำเป็นของเขตพื้นที่การศึกษา

5.2 รูปแบบหรือวิธีการในการขับเคลื่อนนโยบายการแก้ปัญหาและการพัฒนาตามความต้องการของหน่วยงานต้นสังกัดและเขตพื้นที่การศึกษา

5.3 การกำกับติดตามตรวจสอบประเมินผลและนิเทศการดำเนินการตามนโยบายอย่างครอบคลุมและต่อเนื่อง

5.4 ผลการดำเนินงานและรายงานผลการดำเนินงานตามนโยบาย

มาตรฐานที่ 3 ผลการบริหารและการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

8 ตัวบ่งชี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีผลงานที่แสดงความสำเร็จและเป็นแบบอย่างได้
2. สถานศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา ประเด็นการพิจารณา
3. ผู้เรียนทุกระดับการศึกษามีคุณภาพตามหลักสูตร
4. ผู้เรียนมีคุณภาพตามจุดเน้นและสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
5. ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
6. ผู้เรียนมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี
7. ประชากรวัยเรียนได้รับสิทธิและโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานเท่าเทียมกัน และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น
8. ความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

จากสภาพการดำเนินงานที่ผ่านมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ได้ใช้แผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2558 เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการศึกษาและดำเนินการขับเคลื่อนภารกิจ เพื่อสนองนโยบายและยุทธศาสตร์ในการจัดการศึกษา โดยอาศัยแนวคิดการบริหารการศึกษา การนิเทศ ติดตามและประเมินผล เพื่อจุดมุ่งหมายสูงสุด คือ การพัฒนาการจัดการศึกษาแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีผลการดำเนินงานที่ผ่านมาสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ด้านคุณภาพการศึกษา

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปีการศึกษา 2557 จากรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด สรุปได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินัยพื้นฐาน (Ordinary national educational test: O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด, 2559, หน้า 32)

กลุ่มสาระ วิชา/ ปีการศึกษา	ชั้น ป. 6			ชั้น ม. 3		
	2557	2556	เพิ่ม/ ลด	2557	2556	เพิ่ม/ ลด
ภาษาไทย	45.84	45.79	0.05	35.15	43.76	-8.61
สังคมศึกษา	51.37	38.43	12.94	46.14	37.97	8.17
ภาษาอังกฤษ	33.26	31.80	1.46	24.75	27.76	-3.01
คณิตศาสตร์	40.12	43.07	-2.95	27.76	23.75	4.01
วิทยาศาสตร์	42.72	37.66	5.06	37.34	35.97	1.37
สุขศึกษาและพลศึกษา	53.39	63.59	-10.20	59.02	59.12	-0.10
ศิลปะ	45.90	47.88	-1.98	42.31	42.54	-0.23
การงานอาชีพและเทคโนโลยี	57.54	56.14	1.40	44.92	43.42	1.50
เฉลี่ย	46.27	45.55	0.72	39.67	39.29	0.38

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมขั้นพื้นฐาน (Ordinary national educational test: O-NET) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นดังนี้คะแนนเฉลี่ยกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 45.84 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 51.37 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 33.26 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 40.12 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 42.72 กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 53.39 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ คิดเป็นร้อยละ 45.90 กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี คิดเป็นร้อยละ 57.54 คะแนนเฉลี่ยทุกกลุ่มสาระคิดเป็นร้อยละ 46.27 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด, 2559, หน้า 32)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ยังต้องเร่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีคะแนนลดลง คือ คณิตศาสตร์ สุขศึกษาและพลศึกษา และศิลปะ มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาเตรียมความพร้อมผู้เรียนตั้งแต่ช่วงเริ่มเข้าเรียนอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านการอ่าน เขียน และคิดคำนวณให้เข้มแข็งในระดับประถมศึกษา และเพิ่มการฝึกทักษะในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อช่วยบรรเทาปัญหาพฤติกรรมออกกลางคันของนักเรียนที่มีปัญหาการอ่าน เขียน เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพเป็นไปตามความมุ่งหมายของหลักสูตร

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วม

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม (Participation) ไว้หลายประการ ซึ่งมีความหมายกว้างขวางและใช้ในบริบทที่แตกต่างกัน

จินฉัตร ปะโคทัง (2550, หน้า 140) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การที่บุคคลหรือคณะบุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในองค์การดำเนินการร่วมกันและมีความเกี่ยวข้องกัน จนเกิดความผูกพันต่อสมาชิกและองค์การเพื่อให้เกิดผลทั้งตนเองและหน่วยงาน/ องค์การ

ชุมศักดิ์ อินทร์รัชย์ (2551, หน้า 44) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การให้สมาชิกทุกคนในองค์การหรือหน่วยงานเดียวกันได้กระทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ทุกคนคาดหวังและประสบผลสำเร็จ

สายหยุด ประภิกะ (2552, หน้า 63) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนใช้สติปัญญา ความเฉลียวฉลาด และความพยายามเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนด ต่อเนื่อง เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความผูกพัน และสิทธิเท่าเทียมกันในฐานะเป็นส่วนหนึ่งขององค์การ

บราวน์ และมอเบอร์ก (Brown & Moberg, 1980, p. 483) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปมีอิทธิพลซึ่งกันและกันในการตัดสินใจที่จะส่งผลกระทบต่อพวกเขาในอนาคตซึ่งอาจถูกกำหนดขึ้นมาอย่างเป็นทางการหรือได้รับการสนับสนุนอย่างไม่เป็นทางการก็ได้

วอง (Whang, 1980, pp. 90-92 อ้างถึงใน ทร สุนทรายุทธ, 2556, หน้า 475) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมว่า เป็นการชี้ให้เห็นถึงความสนใจของบุคคลหรือของกลุ่มที่ต้องการจะให้การสนับสนุนช่วยเหลือด้านกำลังแรงงานหรือทรัพยากรต่อสถาบัน เพราะเล็งเห็นว่า การเข้าไปมีส่วนร่วมนั้นเกี่ยวข้องกับชีวิตของพวกเขาด้วย

เชลล์ (Chell, 1985, p. 112) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง ลักษณะการเข้าไปสัมพันธ์กับกิจกรรมโดยตรงของผู้ได้บังคับบัญชา โดยที่พวกเขาเข้าไปแบ่งปันการควบคุมผลลัพธ์ขององค์การตลอดจนมีความเท่าเทียมกันในสิทธิ

พุตติ (Putti, 1987, p. 304) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นพื้นฐานของกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะส่งผลให้การบริหารจัดการมีลักษณะกว้างขวาง ซึ่งเป็นทางหนึ่งที่จะทำให้การมีส่วนร่วมขยายไปสู่การปฏิบัติงานในระดับล่างขององค์การ

โอเวนส์ (Owens, 1987, p. 284) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า เป็นการเข้าร่วมงานเกี่ยวข้องกับด้านจิตใจและอารมณ์โดยให้เข้ามามีส่วนในการเป็นเจ้าของซึ่งเป็นการตอบสนองความต้องการพื้นฐาน หรือความรู้สึกเป็นเจ้าของเป็นการทำให้บุคคลมีความรับผิดชอบต่อประสิทธิภาพขององค์การมากยิ่งขึ้น

จากความหมายของนักการศึกษาดังกล่าวสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคลากรในหน่วยงานทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน วิเคราะห์ ตัดสินใจ กำหนดแนวทางปฏิบัติงาน กำหนดเป้าหมายและติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความผูกพัน และสิทธิ เทียมกันในฐานะเป็นส่วนหนึ่งขององค์การ

หลักการและทฤษฎีการมีส่วนร่วม

ประสาร พรหมณา (2553, หน้า 35) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การบริหารที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้เข้าร่วมคิดตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมทำงาน จึงก่อให้เกิดความรู้สึกผูกพัน และตกลงใจร่วมกันในการบริหาร โรงเรียนให้บรรลุเป้าหมาย การบริหารแบบมีส่วนร่วม ก่อให้เกิดประโยชน์ ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมก่อให้เกิดการระดมความคิด ทำให้เกิดความคิดเห็นที่หลากหลาย ซึ่งดีกว่าการคิดและตัดสินใจเพียงคนเดียว

2. การมีส่วนร่วมในการบริหารเป็นการลดการต่อต้านและก่อให้เกิดการยอมรับมากขึ้น
3. การมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้มีการสื่อสารที่ดี สามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงานร่วมกัน เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน
4. การมีส่วนร่วมทำให้การตัดสินใจมีคุณภาพและทำให้มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น

ดร. สุนทรายุทธ (2556, หน้า 475) ได้ให้ความหมายการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่าเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ตลอดจนการประเมินผล โดยทุกฝ่ายได้สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน อันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายขององค์กร

ดร. สุนทรายุทธ (2556, หน้า 496-497) กล่าวว่า หลักการสำคัญของการบริหารแบบมีส่วนร่วม คือ การสร้างบรรยากาศการทำงานแบบประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานได้แสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และรับผิดชอบ ทำให้ผู้ร่วมงานเข้าใจในปัญหาของหน่วยงาน และสามารถแก้ปัญหาจนประสบความสำเร็จ เป็นการเพิ่มความภาคภูมิใจ จึงสรุปเป็นแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมได้ ดังนี้

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการทำงานในบรรยากาศแบบประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจในกระบวนการบริหาร
2. โดยธรรมชาติแล้ว มนุษย์มีข้อจำกัดทางด้านร่างกาย สติปัญญา ความสามารถ เศรษฐกิจ สังคม ฯลฯ ทำให้ไม่สามารถกระทำการต่าง ๆ ให้สำเร็จได้ด้วยคน ๆ เดียว จึงต้องมีการร่วมแรงร่วมใจกันแก้ปัญหาในข้อจำกัดดังกล่าว
3. การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการบริหารและเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยกระตุ้นให้การทำงานมีประสิทธิภาพสำเร็จตามเป้าหมายเพราะเป็นบรรยากาศที่ก่อให้เกิดความผูกพันทั้งด้านจิตใจ อารมณ์ และสังคมที่มีต่อกิจกรรมนั้น ๆ จึงทำให้การลงทุนมีความเสี่ยงน้อย

จากที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมหมายถึงการบริหารที่เปิดโอกาสให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมด้านพัฒนาหลักสูตร ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีการร่วมแสดงความคิดเห็นรับฟังความคิดเห็นเข้าร่วมตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมให้ความสำคัญกับทุกฝ่าย เพื่อเป็นแรงกระตุ้นในการปฏิบัติกิจกรรมของหน่วยงานให้สำเร็จไปด้วยดี

ขั้นตอนการมีส่วนร่วม

โคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ (Cohen & Uphoff, 1997, p. 89) ได้แบ่งขั้นตอนของการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) แบ่งเป็น 3 ช่วง คือ การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจช่วงการปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้

ขั้นตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (Implementation) เป็นองค์ประกอบของการดำเนินการตามโครงการนั้น จะได้มาจากคำถามที่ว่าใคร จะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้าง และจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด

ขั้นตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) ทางด้านต่าง ๆ ประกอบด้วยผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ ผลประโยชน์ทางสังคม และผลประโยชน์ส่วนบุคคล

ขั้นตอนที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งเป็นการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด และมีอิทธิพลสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ได้

กระทรวงศึกษาธิการ (2545, หน้า 116 อ้างถึงใน มานิตา สุทธิหา, 2556) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการมีส่วนร่วม 5 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหาในชุมชน ตลอดจนกำหนดความต้องการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการ
2. ขั้นมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และวัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดวิธีการและแนวทางการดำเนินงาน ตลอดจนกำหนดทรัพยากรและแหล่งทรัพยากรที่ใช้
3. ขั้นมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างประโยชน์ โดยการสนับสนุนทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์ และแรงงาน หรือเข้าร่วมบริหารงาน ประสานงาน และดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก
4. ขั้นการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนาเป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่พึงได้รับจากการพัฒนา หรือยอมรับผลประโยชน์อันเกิดจากการพัฒนาทั้งด้านวัตถุและจิตใจ
5. ขั้นการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนา เป็นขั้นที่ประชาชนเข้าร่วมประเมินว่าการพัฒนาที่ได้กระทำไปนั้นสำเร็จตามวัตถุประสงค์เพียงใด

ดังนั้น การบริหารแบบมีส่วนร่วม มีขั้นตอนการมีส่วนร่วม 4 ขั้นตอน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมดำเนินการ การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ทฤษฎีการมีส่วนร่วม

ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของวรูม และยาโก (Vroom & Jago Leader-participation model)

วรูม และยาโก (Vroom & Jago, 1973) ได้พัฒนาทฤษฎีนี้เพื่อช่วยให้ผู้นำสามารถเลือกวิธีตัดสินใจที่สอดคล้องกับปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ ภายใต้ทฤษฎีนี้ ผู้นำที่มีประสิทธิภาพ คือผู้ที่สามารถจะเลือกและใช้วิธีการในการตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมจากวิธีการดังต่อไปนี้

1. การตัดสินใจแบบรวบอำนาจ (Authority decision) เป็นวิธีที่ผู้นำตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วจึงแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบ ผู้บังคับบัญชามีส่วนร่วมน้อยมาก
2. การตัดสินใจแบบปรึกษาหารือ (Consultative decision) เป็นวิธีที่ผู้นำตัดสินใจหลังจากได้สอบถามข้อมูล ความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะจากผู้บังคับบัญชาเฉพาะคนหรือกับทุกคนในที่ประชุมก็ได้ แต่ที่สุดผู้นำเป็นผู้ตัดสินใจเอง
3. การตัดสินใจโดยกลุ่ม (Group decision) ผู้บังคับบัญชาทุกคนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจหาทางออกที่ทุกคนเห็นพ้องต้องกัน การใช้วิธีนี้ในการตัดสินใจก็เหมือนเป็นวิธีหนึ่งในการใช้อำนาจ (Empowerment) กับผู้บังคับบัญชานั้นเอง

จะเห็นว่า ตามความคิดเห็นของวรูม และยาโก ไม่มีวิธีการตัดสินใจที่ดีที่สุด ในทุกสถานการณ์แต่ละวิธีจะเหมาะสมภายใต้สถานการณ์หนึ่ง ๆ เท่านั้น เพราะแต่ละวิธีมีข้อดีและข้อเสีย ความสำเร็จของผู้นำจึงอยู่ที่การเลือกใช้วิธีการให้สอดคล้องเหมาะสมกับลักษณะปัญหาที่ทำการแก้ไข ซึ่งมีหลักที่สำคัญในการเลือกวิธีการตัดสินใจ คือ 1) หลักคุณภาพ (Quality) 2) หลักการยอมรับ (Acceptance) อย่างไรก็ตามในการตัดสินใจแบบรวบอำนาจยังใช้ได้ดี ในกรณีที่ผู้นำมีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องที่จะตัดสินใจเป็นอย่างดีแล้ว จึงสามารถตัดสินใจได้โดยลำพังไม่ต้องขอความเห็นจากคนอื่น ๆ รวมถึงในกรณีที่ผู้บังคับบัญชามีแนวโน้มจะยอมรับการตัดสินใจของผู้นำอยู่แล้ว (การดี อนันต์นาวี, 2557, หน้า 102)

แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ เป็นกระบวนการในการจัดการศึกษา เป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงานสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งเน้นการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการให้สถานศึกษามากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระคล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับ

ความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2553, หน้า 28)

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการไว้หลายท่าน ดังนี้

สันติ บุญภิรมย์ (2552, หน้า 22) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการกิจกรรมทุกประเภทที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและการบริหารสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น เปรียบเสมือนเส้นเลือดใหญ่ไปหล่อเลี้ยงหัวใจ การบริหารจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดของงานวิชาการที่สามารถทำให้งานวิชาการเกิดพลวัต (Academic affairs dynamic) อยู่ตลอดเวลาส่งผลต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุณภาพของการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดไป

สายหยุด ประกิตะ (2552, หน้า 30-31) ได้ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษาโดยจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลให้ดีขึ้น เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

บัวพันธ์ ชันดี (2552, หน้า 27) การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกอย่างในโรงเรียนที่เกี่ยวกับงานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ งานด้านการเรียนการสอน งานด้านวัสดุหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน งานด้านการวัดและประเมินผล

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2553, หน้า 3) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นกระบวนการหรือกิจกรรมการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลให้ดีขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 2) การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษา โดยการจัดกิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารงานด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด โรงเรียนมีหน้าที่และภารกิจหลักในการจัดการศึกษา มีหน้าที่พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ นำไปใช้ในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียน เป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษา คือ การจัดการศึกษา คุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษา จึงอยู่ที่งานด้านวิชาการ เพื่อเป็นการสร้างเสริมนักเรียนให้มีความรู้ ความสามารถตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนักการศึกษาที่กล่าวไว้ ดังนี้

ชาลินี ฉายรัตน์ (2550, หน้า 18) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการจัดเป็นงานหลักหรือภารกิจหลักของสถานศึกษาที่เป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียน ตลอดจนการวัดและประเมินผล รวมการวัดปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

จันทร์ธานี สงวนนาม (2553, หน้า 148) ได้ให้ความหมาย การบริหารงานวิชาการ เป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนการบริหารด้านอื่น ๆ นั้นเป็นเพียงส่วนส่งเสริมสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการบริหาร จะต้องสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 1) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใดมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษา จะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรม การศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาและเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องทางตรงหรือทางอ้อมก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น

สมิธ และคณะ (Smith et al., 1961 อ้างถึงใน รัศมี พระชัยศรี, 2553, หน้า 12-13) ได้จัดลำดับความสำคัญของงานวิชาการไว้เป็นอันดับแรกในความรับผิดชอบของผู้บริหาร โดยแยกงานออกเป็น 7 ประเภท ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ	ร้อยละ 40
2. งานบริหารบุคลากร	ร้อยละ 20
3. งานบริหารกิจการนักเรียน	ร้อยละ 20
4. งานบริหารการเงิน	ร้อยละ 5
5. งานบริหารอาคารสถานที่	ร้อยละ 5
6. งานบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน	ร้อยละ 5
7. งานบริหารทั่วไป	ร้อยละ 5

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา ที่จะทำให้โรงเรียนมีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ เพราะเป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับด้านการบริหารหลักสูตรด้านการจัดการเรียนการสอนด้านการวัดและประเมินผลและด้านการประกันคุณภาพภายใน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

หลักการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักที่สำคัญของสถานศึกษามีนักการศึกษากล่าวถึง หลักการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

ชุมศักดิ์ อินทร์รัชย์ (2551, หน้า 22) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

1. หลักการพัฒนาคุณภาพ (Quality management) เป็นการบริหารเพื่อนำไปสู่ ความเป็นเลิศทางวิชาการ องค์ประกอบของคุณภาพที่เป็นตัวชี้วัด คือ ผลผลิต และกระบวนการเป็น ปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคลากรและผู้รับบริการพัฒนาศักยภาพเป็นที่ยอมรับของสังคมในระดับสากล มากขึ้น

2. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) การปรับปรุง พัฒนาคุณภาพงานวิชาการ จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกคนในหน่วยงานร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมประเมินผล อาจดำเนินการในรูปคณะกรรมการวิชาการ เพื่อให้ผลงานบรรลุตามเป้าหมายและมีคุณภาพมากขึ้น

3. หลักการ 3 องค์ประกอบ (3-Es) ได้แก่ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประหยัด

3.1 หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง การปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ เป็นไปตามขั้นตอนและกระบวนการ มีปัญหาอุปสรรคขณะดำเนินการก็สามารถปรับปรุงแก้ไข ได้เน้นกระบวนการ (Process) การใช้กลยุทธ์ และเทคนิควิธีต่าง ๆ ที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ มากที่สุด

3.2 หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ได้ผลผลิต (Outputs) ตามวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้ ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความรู้ความสามารถมีทักษะเพิ่มขึ้น รวมทั้ง คำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับ

3.3 หลักประหยัด (Economy) หมายถึง การใช้เวลาน้อย การลงทุนน้อย การใช้กำลัง หรือแรงงานน้อย โดยไม่ต้องเพิ่มทรัพยากรทางการบริหาร แต่ได้ผลผลิตตามที่คาดหวัง ดังนั้น การลงทุนทางวิชาการ จึงต้องคำนึงถึงหลักความประหยัดด้วยเช่นกัน

4. หลักความเป็นวิชาการ (Academic) หมายถึง ลักษณะที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระของ วิชาการ ได้แก่ หลักการพัฒนาหลักสูตร หลักการเรียนรู้อุ หลักการสอน หลักการวัดผลประเมินผล หลักการนิเทศการศึกษาและหลักการวิจัย เป็นต้น หลักการเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญ ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์

ทักษ์ชัย วงศ์เย็น (2555, หน้า 33) ได้กล่าวถึงหลักการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

1. สถานศึกษาต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลักที่สำคัญของงานวิชาการ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และการจัดประเมินผล การเรียนการสอน
2. สถานศึกษาต้องมีกลไกควบคุมมาตรฐานทางวิชาการของสถานศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อการพัฒนาทางวิชาการจะได้มีทิศทางที่ชัดเจน และไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพจากหน่วยงานภายนอก
3. สถานศึกษาต้องมีการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินผล การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. สถานศึกษาต้องมีโครงสร้างการบริหารงานวิชาการที่ชัดเจน มีการกระจายอำนาจ และความรับผิดชอบให้ผู้ปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ และความเหมาะสมของผู้ปฏิบัติงาน
5. สถานศึกษาต้องมีการประเมินติดตามผลการปฏิบัติงานทางวิชาการเพื่อให้ได้มาตรฐานของงานวิชาการและนำผลที่ได้มาปรับปรุงวางแผนงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
6. สถานศึกษาต้องมีเครือข่ายการประสานงานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการของสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียน
7. สถานศึกษาต้องสามารถบริหารงานวิชาการได้อย่างมีอิสระ คล่องตัว และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน

ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการมีขอบข่ายงานกว้างขวาง ครอบคลุมตั้งแต่การวางแผนวิชาการ การดำเนินการจัดการเรียนการสอน การบริหารการสอน การวัดและประเมินผล โดยมีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ มีนักการศึกษา ได้ให้ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ ดังนี้

ทวีศักดิ์ บังคม (2550, หน้า 14) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน มีขอบข่ายกว้างขวางทั้งในด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ครอบคลุมตั้งแต่การศึกษาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน สื่อ นวัตกรรม

กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, หน้า 29-30) กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ 17 ด้าน ดังนี้

1. การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผล
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
9. การนิเทศการศึกษา
10. การแนะแนว
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน

สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
16. การคัดเลือกหนังสือและแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

พจนานุกรมศัพท์ กอศจ. (2552, หน้า 32) กำหนดขอบข่ายงานวิชาการตามภารกิจหลัก 6 ด้าน

ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. ด้านการวัด การประเมิน และเทียบโอนผลการเรียน
4. ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
6. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 6-7) กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ จำนวน

12 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. ด้านการนิเทศการศึกษา
8. ด้านการแนะแนวการศึกษา
9. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 3-4) กล่าวถึงขอบข่ายงานวิชาการ มี 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการวางแผนงานเกี่ยวกับวิชาการ
2. ด้านการจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน
3. ด้านการจัดบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน
4. ด้านการวัด และประเมินผลในด้านวิชาการ

การดี อนันต์นาวี (2557, หน้า 281) กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ จำนวน 12 งาน ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

จากแนวคิดของนักวิชาการ ผลงานการวิจัย และหน่วยงานทางการศึกษาดังกล่าวข้างต้น ส่วนมากมีความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบ่งชี้การบริหารงานวิชาการสอดคล้องและคล้ายคลึงกัน ที่มีความแตกต่างกันเป็นเพียงรายละเอียดปลีกย่อย สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสรุปข้อบ่งชี้การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ประกอบด้วย งานหลัก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตรขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทยพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดทำสาระของหลักสูตร ที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีแนวปฏิบัติ ซึ่ง กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 34) ได้กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาไว้ ดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สาระแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น
2. วิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมินสภาพสถานศึกษาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย รวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยพยายามบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม
4. นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และบริหารจัดการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม
5. นิเทศการใช้หลักสูตร
6. ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร
7. ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

ซุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551, หน้า 59-60) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง ความพยายามจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเอง ตามที่พึงประสงค์ของสังคม การพัฒนาหลักสูตรเกิดขึ้นด้วยความจำเป็น ดังนี้

1. ความเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี ซึ่งในปัจจุบันสืบเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป ทำให้ส่งผลต่อสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไปด้วย และเทคโนโลยีที่สามารถนำมาใช้เป็นสื่อทางการศึกษามีมากขึ้น จึงทำให้ผู้สอนจะต้องมีการพัฒนาหลักสูตรอยู่เสมอ
2. ปรัชญาการศึกษาที่เปลี่ยนไปตามยุคสมัย สืบเนื่องจากความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม ทำให้การศึกษาต้องปรับเปลี่ยนไปด้วย เช่น จากการศึกษาเป็นศูนย์กลางต้องเปลี่ยนเป็นยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นการเรียนรู้อาศัยประสบการณ์ตรง ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติทดลอง ฝึกงาน และเน้นกระบวนการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองมากขึ้น ให้เรียนรู้อย่างหลากหลาย ตามศักยภาพของผู้เรียน
3. ความต้องการของผู้เรียนในปัจจุบัน ผู้เรียนต้องการเรียนรู้ มีความหมายกับตนเองมากขึ้น การนำไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อความอยู่รอดและความสงบสุขของชีวิต การจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง จึงต้องมีการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับผู้เรียน
4. ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นเป็นความจำเป็นที่ต้องคำนึงถึงสภาพของสังคม และวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของผู้เรียน ในชุมชน เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้โดยไม่สร้างปัญหาให้กับสังคม รู้จักรับผิดชอบ รู้จักหน้าที่การเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม การจัดหลักสูตรให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง
5. การพัฒนากระบวนการและรูปแบบทางการศึกษา ทำให้การจัดเนื้อหา วิธีการสอน รวมทั้งการวัดผล ประเมินผลต้องปรับเปลี่ยนตามไปด้วย เช่น การจัดการศึกษาทางไกล การศึกษาคด้วยตนเอง การใช้บทเรียนสำเร็จรูป การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การศึกษาคด้วยกระบวนการแก้ปัญหา เป็นต้น

สันติ บุญภิรมย์ (2552, หน้า 53) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง ความพยายามของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครู อาจารย์ได้ร่วมมือกันเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้เหมาะสมแก่การเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคม ทั้งปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต เพื่อให้ผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เกิดความเชื่อมั่นในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษานั้น

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 41) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรเป็นเรื่องที่ต้องการการตัดสินใจหลายขั้นตอน ตั้งแต่การเริ่มตั้งวัตถุประสงค์ทั่วไป และวัตถุประสงค์เฉพาะ การเลือกเนื้อหาให้ตรงและครอบคลุม ชนิดของประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และวัตถุประสงค์ และท้ายสุด คือ วิธีการประเมินผลของการเรียนรู้

ภารดี อนันต์นาวิ (2557, หน้า 282) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีแนวทางการปฏิบัติดังนี้

1. ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สาระแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น
2. วิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมินสถานภาพสถานศึกษาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย รวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยพยายามบูรณาการเนื้อหาสาระทั้งในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม
4. นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และบริหารจัดการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม
5. นิเทศการใช้หลักสูตร
6. ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร
7. ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาหมายถึง กระบวนการปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นหลักสูตรใหม่ สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องสนองความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนได้รับมวลประสบการณ์และทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา

2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพมีผู้ให้คำจำกัดความของ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ดังนี้

ช่อรัตนาคา เกสทอง (2550, หน้า 26) กล่าวว่า กระบวนการเรียนการสอน หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลายสอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพกับตัวผู้เรียนอย่างสูงสุด

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2553, หน้า 96) กล่าวว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นการปรับปรุง เปลี่ยนพฤติกรรมจากประสบการณ์ การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีจำเป็นต้องอาศัย สภาพการณ์สนับสนุนหลายอย่าง

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 53) กล่าวว่า การสอน คือ การถ่ายทอดความรู้จาก ครูไปสู่ผู้เรียน แต่การเรียนการสอนมีความหมายกว้างกว่าการสอน หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสอนด้วย เช่น การใช้สื่อการสอน การจัดกิจกรรมระหว่างสอน การทดสอบ เป็นต้น การเรียนการสอนจึงเป็นคำที่ครอบคลุมกิจกรรมในการเรียนรู้ และมักจะใช้ควบคู่กันเมื่อครูต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

ภารดี อนันต์นาวี (2557, หน้า 282) กล่าวว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีแนวทางการปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระ และหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
  2. ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และการปฏิบัติจริง การส่งเสริมให้รักการอ่าน และใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่าง ๆ ให้สมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม ทั้งนี้ โดยจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่าย ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม
  3. จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร เช่น นิเทศแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนร่วมกัน หรือแบบอื่น ๆ ความเหมาะสม
  4. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม
- จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การวางแผนและส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่เหมาะสมกับบริบททางสังคม สิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นโดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

การวัดผลประเมินผลเป็นกระบวนการที่สำคัญของการจัดการศึกษาเพราะทำให้ทราบถึงการจัดการเรียนการสอนว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ทั้งยังแสดงถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนว่าบรรลุจุดประสงค์ของบทเรียนรายวิชานั้น ๆ หรือไม่โดยทั่วไปแล้วครูสามารถวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนได้หลายแบบ อาทิ การทดสอบ การสังเกต การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม การปฏิบัติงานของนักเรียน ซึ่งแสดงถึงความสามารถของนักเรียนการวัดผลประเมินผลต้องกระทำอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อครูได้มีโอกาสรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น มีนักวิชาการได้กล่าวถึงการวัดผลประเมินผลไว้หลายทัศนะ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 35) ได้กล่าวถึงแนวทางในการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนไว้ 5 ประการ คือ

1. กำหนดระเบียบแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา
  2. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้สาระการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้แผนการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
  3. ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติและผลงาน
  4. จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ทักษะประสบการณ์และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการและอื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด
  5. พัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549, หน้า 15-22) กล่าวถึงการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดระเบียบวัดและประเมินผล โดยแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำระเบียบวัดและประเมินผลการเรียน โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย
2. ภารกิจการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ดำเนินการ โดยมีการประเมินผลก่อนเรียน เพื่อตรวจสอบและปรับปรุงพื้นฐานของผู้เรียนประเมินผลระหว่างเรียนและหลังเรียน เพื่อนำผลไปตัดสินผลการเรียน เลือกรูปแบบประเมิน เครื่องมือการประเมินอย่างหลากหลาย เน้นการประเมินตามสภาพจริง มีการตัดสินผลการเรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษาจัดการเรียนซ่อมเสริมและเรียนซ้ำ มีการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การประเมินการอ่านคิดวิเคราะห์และเขียน และผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลการประเมินและตัดสินผลการเรียน ตลอดจนการเตรียมตัวผู้เรียนให้มีความพร้อมที่จะรับการประเมินคุณภาพระดับชาติ

3. การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล โดยการจัดอบรมพัฒนาการจัดสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล และดำเนินการจัดสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ และสภาพผู้เรียน มีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล ตลอดจนการพัฒนาปรับปรุงเครื่องมือวัดและประเมินผล

4. การเทียบโอนผลการเรียนดำเนินการ โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการเทียบโอนผลการเรียน จัดทำมาตรฐานกรอบและเกณฑ์การประเมินเพื่อการเทียบโอนผลการเรียน จัดทำแผนการวัดผลและประเมินผล สร้างเครื่องมือแบบฟอร์มต่าง ๆ ในการดำเนินการเทียบโอนจัดและดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานและประกาศผลการเทียบโอนผลการเรียน

5. การตัดสินและอนุมัติผลการเรียนดำเนินการ โดยตรวจสอบผลการเรียนของผู้เรียนที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามเกณฑ์การจบของสถานศึกษา จัดทำบัญชีรายชื่อผู้ขอจบเสนอต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ เพื่อความเห็นชอบออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำเอกสารของผู้จบการศึกษา ผู้บริหารอนุมัติผลการเรียนและจัดส่งเอกสารให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

6. การออกเอกสารแสดงผลการจบการศึกษา ดำเนินการจัดทำเอกสารประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, หน้า 10-29) ได้กำหนดองค์ประกอบของการวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดระเบียบวัดและประเมินผล
2. การประเมินผลการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ
3. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
4. การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
5. การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน
6. การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ
7. การพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล
8. งานทะเบียน
9. การเทียบโอนผลการเรียน
10. การตัดสินและอนุมัติผลการเรียนผ่านช่วงชั้น
11. การออกหลักฐานแสดงผลการจบการศึกษา

ภารดี อนันต์นารี (2557, หน้า 283) กล่าวว่า การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอน ผลการเรียนรู้ มีแนวทางการปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. กำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา
2. ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชา ให้สอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษาสาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรม การเรียนรู้
3. ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้น การประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการ การปฏิบัติ และผลงาน
4. จัดให้การเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการ และอื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด
5. พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

สรุปได้ว่า การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การกำหนด ระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐาน การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลใช้วิธีการที่หลากหลาย เน้นการประเมิน ตามสภาพจริง ครอบคลุมสาระและเหมาะสมกับธรรมชาติของผู้เรียน มีการเทียบโอนความรู้ ประสบการณ์และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการอื่น ๆ ตามแนวทาง ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐานการพัฒนา เครื่องมือวัดและประเมินผล

4. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดเกี่ยวกับมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา หมวด 6 มาตรา 47 ระบุว่าให้มีระบบ การประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนามนุษย์และมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก พร้อมกันนี้ในมาตรา 48 ได้กล่าวว่า ให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน และในมาตรา 51 ระบุว่า กรณีผลการประเมินภายนอกของ สถานศึกษาไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ให้เสนอหน่วยงานต้นสังกัดให้สถานศึกษาปรับปรุง แก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, หน้า 17-18)

คุณภาพการศึกษาของไทยจะต้องเริ่มต้นจากโรงเรียนทุกแห่งดำเนินการพัฒนาคุณภาพของตนเอง โดยใช้ระบบการประกันคุณภาพภายในผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหารและการจัดการเรียนการสอน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1, 2556, หน้า 3-5) ดังนี้

1. จัดทำระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามที่กฎกระทรวงกำหนด ดังนี้

1.1 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

1.2 การพัฒนามาตรฐานการศึกษา

1.3 การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ

ประจำปี

1.4 การดำเนินงานตามแผน

1.5 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาประจำปี

1.6 การประเมินคุณภาพการศึกษา

1.7 การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี

1.8 การผุดงระบบการประกันคุณภาพการศึกษาโดยการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาควรยึดหลักการการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สพท. และสพฐ. (สวก.) เป็นต้น

2. จัดโครงสร้างการบริหารที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

3. แต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยมีอำนาจและหน้าที่ มีดังนี้

3.1 กำหนดแนวทางและวิธีดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

3.2 กำกับติดตาม ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการประกัน

คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

3.3 เสนอสถานศึกษาแต่งตั้งบุคคลทำหน้าที่ตรวจสอบ ทบทวน และรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (รายงานประจำปี) ทั้งนี้ให้กำหนดอำนาจและหน้าที่ไว้ในคำสั่งแต่งตั้ง พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้รับทราบอย่างทั่วถึง

4. สร้างความตระหนักเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

5. บุคลากรภายในสถานศึกษาร่วมจัดทำแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อการยอมรับและยึดถือปฏิบัติร่วมกัน

6. จัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีข้อมูลสารสนเทศครอบคลุมภารกิจ และสามารถแสดงถึงประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้อย่างพอเพียง ถูกต้องชัดเจน เป็นปัจจุบัน และสามารถจัดเก็บเรียกใช้ข้อมูลสารสนเทศได้อย่างสะดวกรวดเร็ว

7. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและหรือการศึกษาปฐมวัย และสามารถเพิ่มเติมเฉพาะในส่วนที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นได้

8. จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาหรือแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีรองรับ

9. จัดทำแผนการกำกับติดตาม ตรวจสอบ ทบทวน และรายงานผลการดำเนินงานตามแผน

10. ดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพ/ แผนกลยุทธ์

11. ดำเนินการกำกับติดตาม ตรวจสอบ ทบทวน และรายงานผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพ/ แผนกลยุทธ์

12. ประเมินผลการดำเนินงานและความก้าวหน้าของการพัฒนาสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด

13. จัดทำรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี (รายงานประจำปี) เสนอหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ภารดี อนันต์นารี (2557, หน้า 285) กล่าวว่า การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีแนวทางการปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. จัดระบบโครงสร้างองค์กร ให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2. กำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวง เป้าหมายความสำเร็จของเขตพื้นที่การศึกษา หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

3. วางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ให้บรรลุผลตามเป้าหมาย ความสำเร็จของสถานศึกษา

4. ดำเนินการพัฒนาตามแผนและติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายใน เพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

5. ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายใน และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพ การศึกษา

6. ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา

7. ประสานงานกับสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษา และประเมินคุณภาพการศึกษา ในการประเมินสถานศึกษา เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการ เกี่ยวกับการจัดระบบโครงสร้างองค์กร กำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของ สถานศึกษา วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดำเนินการพัฒนา ติดตามตรวจสอบและประเมิน คุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาหรือ หน่วยงานอื่นในการปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

ปัญหาและแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

เพศ

โดยธรรมชาติ เพศชายและเพศหญิงมีลักษณะทางกายภาพ นิสัยใจคอ การแสดงความคิดเห็น การควบคุมอารมณ์ และอื่น ๆ แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเอกพัฒน์ เอกวงษา (2552) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มเครือข่ายอารยธรรมบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า ครูเพศหญิง มีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารงานวิชาการสูงกว่าครูเพศชาย ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณศรี พัทธภรณ์ (2553) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของหัวหน้างานใน โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศโดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหัวหน้างานเพศชายมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ บริหารงานโรงเรียนมากกว่าหัวหน้างานเพศหญิง สอดคล้องกับงานวิจัยของมณีนัฐ สุขปลั่ง (2554) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก เมื่อจำแนกตามเพศ ผลการวิจัยพบว่า เพศของครู ที่แตกต่างกันจะมีการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขนาดเล็กแตกต่างกัน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิจัยดังกล่าว พบว่า เพศทำให้ปัญหาและแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดเพศของครูผู้สอนเป็นตัวแปรต้นในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ประสบการณ์ในการสอน

ประสบการณ์ คือ การรับรู้ของสมาชิกในองค์กรเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานว่า องค์กรได้สร้างสภาพแวดล้อมตอบสนองต่อความต้องการของตนได้มากน้อยเพียงใด หรือในช่วงที่ปฏิบัติการในองค์กรนั้น ตนได้รับประสบการณ์ในทางที่เป็นคุณหรือโทษแก่ตนอย่างไร อรุณี มั่นทัพ (2543, หน้า 40 อ้างถึงใน สุดหทัย ดาราพงษ์, 2555, หน้า 37) ประสบการณ์ในการทำงาน จึงเป็นตัวแปรสำคัญตัวแปรหนึ่ง เพราะประสบการณ์เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนา งานวิชาการ สอดคล้องกับวิสุทธิ สิทธิรักษ์ (2550) ได้ศึกษาโอกาสของการมีส่วนร่วมในการบริหาร งานวิชาการของครู โรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอหรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ การทำงานต่างกันมีโอกาสของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนตามระดับของ การมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน สอดคล้องกับบัวพัน ขันดี (2551, หน้า 73) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการตาม ทัศนยะของครูและผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศรีสะเกษ เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีทัศนยะต่อการมี ส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของนุชเนตร มีแสง (2552) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ งานวิชาการของครูอำเภอวังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนก ตามประสบการณ์ทำงาน ทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับ งานวิจัยของสิริพร ยงเพชร (2553, หน้า 83-85) ศึกษาการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วมในการบริหาร ของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ การทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์มากมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจมากกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อย สอดคล้องกับอรุณศรี พัทธภรณ์ (2553, หน้า 51-52) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของหัวหน้างานในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและ รายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหัวหน้างานที่มีประสบการณ์ การทำงานมากมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารงาน โรงเรียนน้อยกว่าหัวหน้างานที่มีประสบการณ์น้อย สอดคล้องกับปัญจมา เจริญวงศ์ (2554, หน้า 83-84) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

บริหารงานโรงเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์มากมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากกว่าครูที่มี ประสบการณ์น้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของสุมาลี สัจจาวัฒนา (2554) การศึกษาการมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิจัยดังกล่าว พบว่า ประสบการณ์ในการสอนมีอิทธิพลต่อปัญหาและแนวทาง พัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดประสบการณ์ ในการสอนของครูผู้สอนเป็นตัวแปรต้นในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ขนาดโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียนต่างกันจะมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากขนาดของ โรงเรียนเป็นปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่าง ๆ และปัจจัยนี้เป็นเครื่องบ่งชี้ถึงความแตกต่างกัน หรือส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องตรงกันกับงานวิจัยของณัฐพงศ์ ไชยสิทธิ์ (2552) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารกับ ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม จำแนกตาม ขนาดโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่อยู่ใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน พฤติกรรม การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครูและผู้บริหารในการบริหารงานด้านวิชาการแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับมานิตา สุทธิหา (2556) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูใน โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนประถมที่อยู่ในขนาดโรงเรียนต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหาร งานวิชาการในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสิริลักษณ์ ปานทอง (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของ คุณครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการของครูด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิจัยดังกล่าว พบว่า ขนาดของโรงเรียนมีอิทธิพลต่อปัญหาและแนวทาง พัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาด โรงเรียนเป็นตัวแปรต้นในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาและแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

กัญญาภัค ทองศรีสมบูรณ์ (2551) ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการตัดสินใจบริหารงานของผู้อำนวยการ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษตราด จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ และวุฒิการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการตัดสินใจบริหารงานของผู้อำนวยการ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง จำแนกตามเพศ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านอาคารสถานที่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการบริหารงานสัมพันธ์ชุมชน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เอกพัฒน์ เอกวงษา (2552) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มเครือข่ายอารยธรรมบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสระแก้ว เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มเครือข่ายอารยธรรมบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและนำไปใช้ ด้านการเรียน การสอน และด้านการวัดและประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามที่ตั้งโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ณัฐพงศ์ ไชยสิทธิ์ (2552) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม พบว่า พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครูและผู้บริหารในการบริหารงานด้านวิชาการ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครูและผู้บริหารในการบริหารงานด้านวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่แตกต่างกัน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครูและผู้บริหาร โรงเรียนขนาดกลางมากกว่าขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดเล็กมากกว่าขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางมากกว่าขนาดใหญ่

เสรี หมั่นพล (2552) ศึกษาการมีส่วนร่วมการบริหารงานของครูในโรงเรียนอำเภอพานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมการบริหารงานของครูในโรงเรียนอำเภอพานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันในด้านการบริหารบุคคลและด้านการบริหารทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการบริหารวิชาการและด้านการบริหารงบประมาณแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เสาวคนธ์ กุหลาบเพชร (2552) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของครูโรงเรียนอรัญประเทศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของครู โรงเรียนอรัญประเทศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก จำแนกตามเพศ โดยรวมและด้านการบริหารวิชาการ การบริหารบุคคล และการบริการทั่วไป แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการบริหารกิจการนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ธนศิษฐ์ เรืองฮัง (2553) ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดราษฎร์นิยมธรรม สังกัดเทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานด้านตัดสินใจ โดยภาพรวมมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานมาก

พิทักษ์ เหมือนศาสตร์ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนวัดวิมุตยาราม สำนักงานบางพลัด สังกัดกรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดวิมุตยาราม สำนักงานบางพลัด สังกัดกรุงเทพมหานคร ใน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3) ด้านการนิเทศภายใน 4) ด้านการวัดและประเมินผล ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนวัดวิมุตยาราม สำนักงานบางพลัด สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดวิมุตยารามในภาพรวม ครูมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ครูมีส่วนร่วมมากที่สุด และด้านนิเทศภายในครูมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

สิริพร ยงเพชร (2553) ศึกษาการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วมในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์การทำงาน ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของข้าราชการครู ของผู้บริหารโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่จันทบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ระดับปานกลางและรายด้านอยู่ในระดับมาก 1 ด้าน และปานกลาง 3 ด้าน เรียงตามลำดับ ดังนี้ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ ส่วนการบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน จำแนกตามเพศ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) โดยครูที่มีประสบการณ์มากมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อย

อรุณศรี พัทธภรณ์ (2553) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของหัวหน้างาน ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของหัวหน้างาน ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน เรียงตามลำดับ คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ ส่วนด้านการบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป อยู่ในระดับปานกลาง จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหัวหน้างานเพศชายมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารงานโรงเรียน มากกว่าหัวหน้างานเพศหญิง จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหัวหน้างานที่มีประสบการณ์การทำงานมาก มีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารงานโรงเรียนน้อยกว่าหัวหน้างานที่มีประสบการณ์น้อย

นพรัตน์ สังข์ทอง (2554) การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูปฐมวัย โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูปฐมวัย โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการครูปฐมวัย จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 3) เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูปฐมวัย โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ในภาพรวมมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการนิเทศผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูปฐมวัย โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ในภาพรวมมีการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูปฐมวัยแตกต่างกัน โดยโรงเรียนที่มีขนาดกลางครูมีส่วนร่วมมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่ ตามลำดับ โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูมีส่วนร่วม

ในการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน โดยครูในโรงเรียนขนาดกลางมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านสื่อเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ ด้านหลักสูตร และด้านวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ มากกว่าครูในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ตามลำดับ ส่วนด้านการนิเทศ ครูในโรงเรียนขนาดเล็กมีส่วนร่วมในการบริหารมากกว่าครูในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ ตามลำดับ

ขวัญชัย ตอบกลาง (2554) ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูกับการตัดสินใจในการบริหารงานวิชาการ กลุ่มโรงเรียนวังศิรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของครูกับการตัดสินใจในการบริหารงานวิชาการ กลุ่มโรงเรียนวังศิรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน สถานภาพ ระดับช่วงชั้นที่สอนขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัญญา เจริญวงศ์ (2554) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารงานโรงเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารงานโรงเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก จำแนกตามเพศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูเพศชายมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากกว่าเพศหญิง จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่มีประสบการณ์มากมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมากกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อย

อุษา คำสุมาลี (2557) ศึกษาเรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 6 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารวิชาการของครูโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 6 ทั้งด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการนำไปใช้พบว่า ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนผู้ปกครองนักเรียนไม่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และการนำไปใช้ เพราะไม่ได้รับการประสานจากสถานศึกษาเข้าไปร่วมจัดทำ สาเหตุเนื่องมาจากครูและผู้บริหารงานด้านวิชาการมีความรู้และเข้าใจในบทบาทหน้าที่มากกว่าผู้ปกครองนักเรียน และการมีส่วนร่วมในด้านการวัดและประเมินผล ครูสร้างเครื่องมือ และวางแผนการวัดประเมินผลยังไม่ครอบคลุมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ขาดการวัดผลประเมินผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย ผู้ปกครองนักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจ

ในเรื่องการวัดและประเมินผล ยังไม่มีความรู้เรื่องด้านการวัดและประเมินผลของโรงเรียนทำให้เกิดปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแนวทางการพัฒนา คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนควรให้ความรู้แก่ครู ผู้ปกครองนักเรียน โดยจัดอบรมครู ผู้ปกครองนักเรียนให้เข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของครู ผู้ปกครองนักเรียน นำครู ผู้ปกครองนักเรียน ไปศึกษาดูงาน โรงเรียน ตัวอย่างเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน จัดทำคู่มือบทบาทหน้าที่ของครู ผู้ปกครองนักเรียน เพื่อให้ครู ผู้ปกครองนักเรียน ใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน และให้ครู ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารงานทั้ง 4 ด้าน ตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้

งานวิจัยต่างประเทศ

ฟอสเตอร์ (Foster, 1993) ได้ศึกษาประเภทของผู้ปกครองที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับต่อผลของอัตราการเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับ โรงเรียน ผลการวิจัยระบุว่า ผู้ปกครองที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับ โรงเรียนแยกเป็น 2 ประเภท คือ ผู้ปกครองที่เข้ามาในโรงเรียนและอาสาทำงานต่าง ๆ ในโรงเรียนหรือเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ในการประชุมสภาที่ปรึกษาโรงเรียน ซึ่งผู้ปกครองประเภทนี้จะมีผลต่อนักเรียนในทางอ้อม และผู้ปกครองประเภทที่ 2 เป็นประเภทที่ส่งผลต่อนักเรียนโดยตรง ได้แก่ ผู้ปกครองที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน โดยการช่วยนักเรียนทำการบ้านหรือทำโครงการให้นักเรียน

โทมัส (Thomas, 1994, p. 301) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความเข้าใจของครูผู้สอนในการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง โดยได้นำแบบสอบถามไปสอบถามครูผู้สอนที่นำวิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงที่ปฏิบัติในโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า เมื่อใช้วิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงแล้ว พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนเปลี่ยนแปลงไป โดยการวัดและประเมินผลมีความสำคัญช่วยให้ครูรู้จักนักเรียนในทุก ๆ ด้าน ซึ่งเป็นแนวทางใหม่ที่ทำให้ครูรู้ว่านักเรียนสามารถทำอะไรได้บ้าง ตลอดจนนักเรียนมีความกระตือรือร้นสนใจในการเรียน และถือว่าเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลที่ครบวงจร

เชสเตอร์ (Chester, 1996, p. 413) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารการศึกษาทั่วประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมที่ทำให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพสูง คือ การส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น เช่น การส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคการสอนหลากหลายวิธี ให้คณะครูมีส่วนร่วมในการวางแผน จัดอบรม สาธิตวิธีการสอน เพื่อให้ครูคุ้นเคยกับแบบการสอนต่าง ๆ และจัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาการศึกษาเพิ่มเติมแก่ครู ส่งเสริมให้ครูอ่านหนังสือ หรือบทความเกี่ยวกับวิชาครูเพื่อปรับปรุงเทคนิคการสอน

ฟรีแมน และคาร์ (Freeman & Karr, 1998) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองและการรับรู้ของครูและนักเรียนต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการศึกษาเพื่อพัฒนากลุ่มตัวอย่าง

เป็นผู้ปกครอง ครู และนักเรียนจากโรงเรียนรัฐบาลในมลรัฐเท็กซัส โดยการใช้ผลการเรียนของนักเรียนเป็นตัวชี้วัด ผลการวิจัยพบว่า การสื่อสารระหว่างบ้านและโรงเรียนจะดีได้ ผู้ปกครองต้องมีส่วนร่วม เช่น การมีส่วนร่วมในสมาคมผู้ปกครองและครู นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบอีกว่า หากผู้ปกครองต้องการรับผลประโยชน์จากการเข้ามามีส่วนร่วมในโรงเรียน ผู้ปกครองต้องสร้างความรู้สึกให้ได้ว่าตนเป็นเจ้าของโรงเรียน

แซนเดอร์ (Sander, 2000) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการในรัฐแคลิฟอร์เนีย กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 350 คน ผลการศึกษาพบว่า การบริหารหลักสูตรมีการดำเนินการมากที่สุด การวัดผลและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน มีการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนตามตำแหน่งและประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ไคเดรด (Kindred, 2002) ได้วิจัยเรื่อง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารงานวิชาการในรัฐจอร์เจียประเทศสหรัฐอเมริกา กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 480 คน ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารงานวิชาการ มีการดำเนินงานในด้านการพัฒนาหลักสูตรและด้านการวัดผลประเมินผลอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการนิเทศการศึกษาและด้านการแนะแนวการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน อยู่ในระดับน้อยที่สุด เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งงานวิจัยภายในประเทศ และงานวิจัยต่างประเทศ สรุปได้ว่า การบริหารวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุด ผู้บริหาร ครู บุคลากรในโรงเรียนและชุมชนควรตระหนักถึงความสำคัญ เพราะถือว่า งานวิชาการ คือ หัวใจของโรงเรียน เป็นงานที่พัฒนาคุณภาพของนักเรียนโดยตรง ทุกคนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารวิชาการ และทำให้โรงเรียนมีผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายเกิดการพัฒนาทางด้านวิชาการและสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ต่อไปได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ปีการศึกษา 2559 จำนวน 262 คน จากโรงเรียน 23 แห่ง

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ปีการศึกษา 2559 โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608-610) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 159 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามขนาดของโรงเรียน จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ตามสัดส่วน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. โรงเรียนขนาดเล็ก	59	35
2. โรงเรียนขนาดกลาง	133	80
3. โรงเรียนขนาดใหญ่	73	44
รวม	262	159

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ลักษณะแบบสอบถามมี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เกี่ยวกับเพศ ประสบการณ์ในการสอนและขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ครอบคลุมการบริหารงานวิชาการ 4 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) โดยเรียงลำดับจากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามแนวของลิเคิร์ต (Likert, 1967, p. 57) มีทั้งหมด 30 ข้อ ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	จำนวน 10 ข้อ
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	จำนวน 8 ข้อ
3. ด้านการวัดผล การประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	จำนวน 6 ข้อ
4. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	จำนวน 6 ข้อ

มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนของคำถามแต่ละข้อตามแบบของลิเคิร์ต (Likert, 1967, p. 57) ดังนี้

5 หมายถึง ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในระดับมากที่สุด
 4 หมายถึง ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก
 3 หมายถึง ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง
 2 หมายถึง ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย
 1 หมายถึง ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด
 ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
 ประถมศึกษาอำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยให้ผู้ตอบ
 แบบสอบถามเลือกได้สามตัวเลือก โดยเรียงลำดับจากแนวทางการพัฒนาที่ดีที่สุดและ
 ใช้วิธีตรวจสอบรายการ (Checklist) หาค่าความถี่ ร้อยละ เพื่อจัดลำดับความสำคัญของข้อเสนอแนะ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ
 ปัญหาและแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอ
 เขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและแนวทางการ
 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการทั้ง 4 ด้านในโรงเรียนประถมศึกษา
2. ศึกษาตำราและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทางการศึกษา
 และพัฒนาแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบเขตของการวิจัย

3. ร่างแบบสอบถามที่ตรวจแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบ
 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย

3.1 ดร.สมุทพร ชำนาญ	อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
3.2 ดร.ชัยพจน์ รักงาม	อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
3.3 นายบรรจบ เย็นวาริ	ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดเสนาณรงค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

นำแบบสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
 และคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of item objective
 congruency: IOC) (สุวิมล ติรกานันท์, 2549, หน้า 139 อ้างถึงใน ประยูร อัมสวาสดี, 2552,
 หน้า 74) โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน

N หมายถึง จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

โดยกำหนดเกณฑ์การให้ค่าน้ำหนัก ดังนี้

ให้ค่าน้ำหนัก +1 หมายถึง แน่ใจข้อคำถามมีความสอดคล้อง/ มีความครอบคลุมเนื้อหา

ให้ค่าน้ำหนัก 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้อง/ มีความครอบคลุมเนื้อหา

ให้ค่าน้ำหนัก -1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้อง/ ไม่มีความครอบคลุมเนื้อหา

จากนั้นนำค่าน้ำหนักคะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item objective congruency: IOC) และคัดเลือกข้อที่มีค่าตั้งแต่ .67 ขึ้นไป

1. นำแบบสอบถามที่ได้ตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำผลที่ได้มาตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามและทำการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item discrimination power) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total correlation) พบว่า มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .42-.76

2. นำแบบสอบถามที่หาค่าอำนาจจำแนกแล้วมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) ตามแบบของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .95

3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาคุณภาพแล้วนำเสนอกรรมการที่ปรึกษา เพื่อตรวจพิจารณาเป็นขั้นตอนสุดท้าย เพื่อจัดทำเป็นฉบับสมบูรณ์ นำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ขอนหนังสือนำส่งแบบสอบถามจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด ถึงผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตราด เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามด้วยตนเองให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 159 ฉบับ ให้แก่ ครูโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตราด

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา 159 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 มาตรวจสอบ ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัสให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ และบันทึกข้อมูลลงคอมพิวเตอร์เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

2. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและนำผลการคำนวณมาวิเคราะห์ข้อมูลตามความวัตถุประสงค์ และสมมติฐานของการศึกษาวิจัยต่อไป

วิเคราะห์สถิติพื้นฐาน เช่น ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ความหมายค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็นตัวชี้วัด (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 121) แล้วแปลความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์สถิติพื้นฐาน แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ใช้วิธีตรวจสอบรายการ (Checklist) หากค่าความถี่ ร้อยละ จัดลำดับความสำคัญของข้อเสนอแนะ โดยเลือกลำดับความสำคัญ ของแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการลำดับที่ 1-3

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมทางคณิตศาสตร์สำเร็จรูป โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้าและทดสอบสมมติฐานดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์สถิติพื้นฐาน โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
3. การทดสอบสมมติฐานปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการสอน และขนาดของโรงเรียน
  - 3.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของสองกลุ่มโดยใช้การทดสอบที (t -test)
  - 3.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ในกรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของตัวแปรที่ทดสอบ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's method)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด สามารถเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ตามลำดับต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
SD	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติในการแจกแจงค่าที
F	แทน	ค่าสถิติในการแจกแจงค่าเอฟ
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of freedom)
SS	แทน	ผลรวมค่าเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of square)
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็น
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean of square)
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 5 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการสอน และขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้าน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการสอน โดยรวมและรายด้าน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามปัญหาและแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการสอน และขนาดโรงเรียน ปรากฏดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการสอน และขนาดโรงเรียน

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	42	26.40
หญิง	117	73.60
รวม	159	100.00
ประสบการณ์ในการสอน		
ประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี	87	54.70
ประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป	72	45.30
รวม	159	100.00
ขนาดโรงเรียน		
โรงเรียนขนาดเล็ก	44	27.70
โรงเรียนขนาดกลาง	80	50.30
โรงเรียนขนาดใหญ่	35	22.00
รวม	159	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า จำนวนครูผู้สอนจำแนกตามเพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 73.60 และเพศชาย จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 26.40 จำแนกตาม ประสบการณ์ในการสอน เป็นครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 10 ปี จำนวน 87 คน คิดเป็น ร้อยละ 54.70 และครูที่มีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 45.30 เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นครูในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 50.30 โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 27.70 และ โรงเรียน ขนาดใหญ่ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 22.00

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน
ประถมศึกษาในอำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวม
และรายด้าน ดังตารางที่ 5-9

ตารางที่ 5 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัญหาการมีส่วนร่วม
ในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้าน

ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา	<i>n</i> = 159		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.03	0.33	ปานกลาง	2
2. ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ	2.97	0.52	ปานกลาง	4
3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	3.14	0.44	ปานกลาง	1
4. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	3.01	0.59	ปานกลาง	3
รวม	3.04	0.40	ปานกลาง	

จากตารางที่ 5 พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน
ประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและ
รายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงตามลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก
คือ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้อ
ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	<i>n</i> = 159		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร	2.94	0.46	ปานกลาง	7
2. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา	3.05	0.62	ปานกลาง	5
3. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	3.09	0.50	ปานกลาง	2
4. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น	3.08	0.63	ปานกลาง	3
5. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการนำหลักสูตรจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม	3.05	0.65	ปานกลาง	6
6. ผู้บริหารให้คำแนะนำในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	3.03	0.59	ปานกลาง	8
7. ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง	3.26	0.45	ปานกลาง	1
8. ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการนิเทศการใช้หลักสูตร	3.05	0.59	ปานกลาง	4
9. ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรของครู	2.92	0.27	ปานกลาง	9
10. ผู้บริหารพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยอาศัยกระบวนการการมีส่วนร่วมของครูและชุมชน	2.91	0.48	ปานกลาง	10
รวม	3.03	0.33	ปานกลาง	

จากตารางที่ 6 พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก คือ ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการปรับปรุง หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา และผู้บริหาร

สนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น และอันดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยอาศัยกระบวนการการมีส่วนร่วมของครูและชุมชน

ตารางที่ 7 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	<i>n</i> = 159		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	2.99	0.57	ปานกลาง	4
2. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลายตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	2.74	0.58	ปานกลาง	8
3. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม	2.85	0.72	ปานกลาง	7
4. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมรักการอ่าน ใฝ่รู้ใฝ่เรียนสำหรับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	3.28	0.60	ปานกลาง	1
5. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดี	3.03	0.71	ปานกลาง	2
6. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดบรรยากาศการเรียนการสอนและเน้นการใช้สื่อเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้	2.96	0.64	ปานกลาง	5
7. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน	3.04	0.76	ปานกลาง	3
8. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน ในการจัดกระบวนการเรียนรู้	2.92	0.75	ปานกลาง	6
รวม	2.97	0.52	ปานกลาง	

จากตารางที่ 7 พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจาก

มากไปหาน้อยสามอันดับแรก คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมรักการอ่าน ใฝ่รู้ใฝ่เรียนสำหรับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ที่ส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดี และผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ส่วนอันดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิควิธีการสอน ที่หลากหลาย ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ตารางที่ 8 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัญหาการมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	<i>n</i> = 159		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนด ระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผล ของสถานศึกษา	3.39	0.55	ปานกลาง	1
2. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนและ ดำเนินการวัดผล และประเมินผล	3.13	0.73	ปานกลาง	4
3. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนา วิธีการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน	3.24	0.64	ปานกลาง	3
4. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการเทียบโอน ความรู้ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น	2.82	0.71	ปานกลาง	6
5. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือ การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ของสถานศึกษา	3.30	0.67	ปานกลาง	2
6. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูได้รับการอบรมเกี่ยวกับ การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	2.97	0.72	ปานกลาง	5
รวม	3.14	0.44	ปานกลาง	

จากตารางที่ 8 พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน ประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงลำดับ

ค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผลของสถานศึกษา ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษา และผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิธีการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน ส่วนอันดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการเทียบโอนความรู้ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น

ตารางที่ 9 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	<i>n</i> = 159		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดระบบโครงสร้างองค์กรให้รองรับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	3.08	0.72	ปานกลาง	2
2. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา	3.02	0.72	ปานกลาง	3
3. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.19	0.74	ปานกลาง	1
4. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนาตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	3.01	0.76	ปานกลาง	4
5. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการประกันคุณภาพการศึกษา	2.91	0.75	ปานกลาง	5
6. ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือกับบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานอื่น ในการปรับปรุงพัฒนา	2.87	0.66	ปานกลาง	6
รวม	3.01	0.59	ปานกลาง	

จากตารางที่ 9 พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดรสด ด้านการพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงลำดับ ค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผน พัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดระบบ โครงสร้างองค์กร ให้รองรับการพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วม ในการกำหนดเกณฑ์ การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา ส่วนอันดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการประสาน ความร่วมมือกับบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานอื่นในการปรับปรุงพัฒนา

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดรสด จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการสอน โดยรวมและรายด้าน

การศึกษาเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดรสด จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการสอน โดยรวมและรายด้าน ได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยทดสอบค่าที (t -test) ผลปรากฏดังตารางที่ 10-12

ตารางที่ 10 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ

ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา	ชาย (n = 42)				หญิง (n = 117)			
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
	1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.01	0.35	ปานกลาง	2	3.04	0.32	ปานกลาง
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	2.98	0.59	ปานกลาง	3	2.97	0.50	ปานกลาง	4
3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	3.10	0.51	ปานกลาง	1	3.15	0.41	ปานกลาง	1
4. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	2.97	0.62	ปานกลาง	4	3.03	0.58	ปานกลาง	3
รวม	3.01	0.45	ปานกลาง		3.05	0.39	ปานกลาง	

จากตารางที่ 10 พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

เพศชาย เรียงลำดับตามค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก คือ ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ส่วนอันดับสุดท้าย คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

เพศหญิง เรียงลำดับตามค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่วนลำดับสุดท้าย คือ ด้านการพัฒนาระบบกระบวนการเรียนรู้

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ

ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหาร งานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา	ชาย (n = 42)		หญิง (n = 117)		t	p
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
	1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.01	0.35	3.04		
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	2.98	0.59	2.97	0.50	.01	.99
3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	3.10	0.51	3.15	0.41	-0.59	.55
4. ด้านการพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	2.97	0.62	3.03	0.58	-0.55	.58
รวม	3.01	0.45	3.05	0.39	-0.49	.61

จากตารางที่ 11 ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 12 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัญหาการมีส่วนร่วม
ในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน

ปัญหาการมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา	น้อยกว่า 10 ปี (<i>n</i> = 87)				ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป (<i>n</i> = 72)			
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	3.01	0.25	ปาน กลาง	3	3.06	0.41	ปาน กลาง	2
2. ด้านการพัฒนากระบวนการ เรียนรู้	3.03	0.51	ปาน กลาง	2	2.90	0.53	ปาน กลาง	4
3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	3.16	0.39	ปาน กลาง	1	3.11	0.49	ปาน กลาง	1
4. ด้านการพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	3.01	0.66	ปาน กลาง	4	3.02	0.66	ปาน กลาง	3
รวม	3.05	0.35	ปาน กลาง		3.02	0.46	ปาน กลาง	

จากตารางที่ 12 พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน
ประถมศึกษาอำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตาม
ประสบการณ์ในการสอน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

ประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 10 ปี เรียงลำดับตามค่าคะแนนเฉลี่ยจากมาก
ไปหาน้อยสามอันดับแรก คือ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนา
กระบวนการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนอันดับสุดท้าย คือ ด้านการพัฒนา
ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป เรียงลำดับตามค่าคะแนนเฉลี่ยจากมาก
ไปหาน้อยสามอันดับแรก คือ ด้านการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนา
หลักสูตรสถานศึกษา และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่วนอันดับสุดท้าย
คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตาม
ประสบการณ์ในการสอน

ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหาร งานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา	น้อยกว่า 10 ปี		ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป		<i>t</i>	<i>p</i>
	<i>(n = 87)</i>		<i>(n = 72)</i>			
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.01	0.25	3.06	0.41	-1.01	.31
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.03	0.51	2.90	0.53	1.55	.12
3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	3.16	0.39	3.11	0.49	.67	.50
4. ด้านการพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	3.01	0.66	3.02	0.66	.53	.95
รวม	3.05	0.35	3.02	0.46	0.43	.66

จากตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน

การศึกษาเปรียบเทียบ ได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยทดสอบ One-way ANOVA และการทดสอบ
ความแตกต่างรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe') ผลปรากฏดังตารางที่ 14-20

ตารางที่ 14 ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและอันดับ ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอสว่าง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราด จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ปัญหาการมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา	ขนาดโรงเรียน											
	ขนาดเล็ก (n = 44)				ขนาดกลาง (n = 80)				ขนาดใหญ่ (n = 35)			
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ	$\bar{X}$	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.30	0.20	ปานกลาง	1	3.08	0.21	ปานกลาง	3	2.63	0.33	ปานกลาง	2
2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	3.09	0.33	ปานกลาง	4	3.07	0.59	ปานกลาง	4	2.59	0.36	ปานกลาง	3
3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	3.29	0.24	ปานกลาง	2	3.26	0.46	ปานกลาง	1	2.69	0.27	ปานกลาง	1
4. ด้านการพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	3.28	0.44	ปานกลาง	3	3.09	0.62	ปานกลาง	2	2.51	0.33	ปานกลาง	4
รวม	3.23	0.25	ปานกลาง		3.12	0.38	ปานกลาง		2.60	0.31	ปานกลาง	

จากตารางที่ 14 พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

โรงเรียนขนาดเล็ก เมื่อเรียงลำดับตามค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่วนลำดับสุดท้าย คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

โรงเรียนขนาดกลาง เมื่อเรียงลำดับตามค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก คือ ด้านการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนลำดับสุดท้าย คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

โรงเรียนขนาดใหญ่ เมื่อเรียงลำดับตามค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก คือ ด้านการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ส่วนลำดับสุดท้าย คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ปัญหาการมีส่วนร่วม ในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา	แหล่งความ แปรปรวน	<i>df</i>	<i>SS</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>p</i>
1. ด้านการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	8.66	4.33	74.41*	.000
	ภายในกลุ่ม	156	9.08	0.05		
	รวม	158	17.75			
2. ด้านการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	6.46	3.23	13.48*	.000
	ภายในกลุ่ม	156	37.39	0.24		
	รวม	158	43.85			
3. ด้านการวัดประเมินผล และเทียบโอนผลกาน เรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	8.99	4.49	31.34*	.000
	ภายในกลุ่ม	156	22.38	0.14		
	รวม	158	31.38			
4. ด้านการพัฒนาระบบ ประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	12.51	6.25	22.44*	.000
	ภายในกลุ่ม	156	43.47	0.27		
	รวม	158	55.98			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	8.83	4.41	38.99*	.000
	ภายในกลุ่ม	156	17.66	0.11		
	รวม	158	26.49			

* $p < .05$

จากตารางที่ 15 ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพบว่าแตกต่างกันจึงทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe')
ดังตารางที่ 16-20

ตารางที่ 16 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ทราด ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	โรงเรียน	โรงเรียน	โรงเรียน
		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.30	3.08	2.63
โรงเรียนขนาดเล็ก	3.30	-	0.21*	0.65*
โรงเรียนขนาดกลาง	3.08	-	-	0.44*
โรงเรียนขนาดใหญ่	2.63	-	-	-

* $p < .05$

จากตารางที่ 16 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ทราด ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 จำนวน 3 คู่ ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยโรงเรียนขนาดกลางมีปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่

ตารางที่ 17 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตราด ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	โรงเรียน	โรงเรียน	โรงเรียน
		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.09	3.07	2.59
โรงเรียนขนาดเล็ก	3.09	-	0.02	0.50*
โรงเรียนขนาดกลาง	3.07	-	-	0.47*
โรงเรียนขนาดใหญ่	2.59	-	-	-

* $p < .05$

จากตารางที่ 17 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตราด ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ จำแนกตามขนาดโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้มากกว่าในโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยโรงเรียนขนาดกลางมีปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้มากกว่าในโรงเรียนขนาดใหญ่

ตารางที่ 18 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตราด ด้านการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	โรงเรียน	โรงเรียน	โรงเรียน
		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.29	3.26	2.69
โรงเรียนขนาดเล็ก	3.29	-	0.02	0.58*
โรงเรียนขนาดกลาง	3.26	-	-	0.56*
โรงเรียนขนาดใหญ่	2.69	-	-	-

* $p < .05$

จากตารางที่ 18 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตราด ด้านการวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยโรงเรียนขนาดกลางมีปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่

ตารางที่ 19 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตราด ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	โรงเรียน	โรงเรียน	โรงเรียน
		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.28	3.09	2.51
โรงเรียนขนาดเล็ก	3.28	-	.18	.77*
โรงเรียนขนาดกลาง	3.09	-	-	.58*
โรงเรียนขนาดใหญ่	2.51	-	-	-

* $p < .05$

จากตารางที่ 19 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตราด ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามากกว่าในโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยโรงเรียนขนาดกลางมีปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามากกว่าในโรงเรียนขนาดใหญ่

ตารางที่ 20 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ทรราช โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	โรงเรียน	โรงเรียน	โรงเรียน
		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		3.23	3.12	2.60
โรงเรียนขนาดเล็ก	3.23	-	0.11	0.62*
โรงเรียนขนาดกลาง	3.12	-	-	0.51*
โรงเรียนขนาดใหญ่	2.60	-	-	-

* $p < .05$

จากตารางที่ 20 ผลการทดสอบความแตกต่างรายคู่ของปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ทรราช โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยโรงเรียนขนาดเล็ก มีปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยโรงเรียนขนาดกลางมีปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

ตารางที่ 21 ความถี่ ร้อยละและอันดับที่ของแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหาร
งานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ ที่
1. ผู้บริหารควรประชุมชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำ หลักสูตรไปใช้	100	62.9	2
2. ผู้บริหารควรสร้าง พัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับ ความต้องการของท้องถิ่น	120	75.5	1
3. ผู้บริหารควรจัดให้ครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรและ การนำหลักสูตรไปใช้	99	62.3	3

จากตารางที่ 21 พบว่า แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ
โรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ข้อที่มีความถี่ร้อยละสูงสุดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย
สามอันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารควรสร้าง พัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการ
ของท้องถิ่น ผู้บริหารควรประชุมชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และผู้บริหาร
ควรจัดให้ครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

ตารางที่ 22 ความถี่ ร้อยละและอันดับที่ของแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู

แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู		ความถี่	ร้อยละ	อันดับ ที่
1.	ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของ ของการพัฒนาระบบการเรียนรู	138	86.8	1
2.	ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูพัฒนาระบบการเรียนรู แบบบูรณาการ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	124	78.0	3
3.	ผู้บริหารควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	137	86.2	2

จากตารางที่ 22 พบว่า แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู ข้อที่มีความถี่ร้อยละสูงสุดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของของการพัฒนาระบบการเรียนรู ผู้บริหารควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูพัฒนาระบบการเรียนรูแบบบูรณาการ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตารางที่ 23 ความถี่ ร้อยละและอันดับของแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ ที่
1. ผู้บริหารควรจัดให้มีการประชุมร่วมกับครูเพื่อกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา	129	81.1	2
2. ผู้บริหารควรจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับการวัดผลและ ประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมิน ตามสภาพจริง	113	71.1	3
3. ผู้บริหารควรจัดให้มีการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบ มีการจัดบันทึกรายงานและนำผลการประเมิน ไปใช้ ในการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้	133	83.6	1

จากตารางที่ 23 พบว่า แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ข้อที่มีความถี่ร้อยละสูงสุดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารควรจัดให้มีการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบ มีการจัดบันทึก รายงานและนำผลการประเมิน ไปใช้ในการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้บริหารควรจัดให้มีการประชุมร่วมกับครูเพื่อกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา ผู้บริหารควรจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง

ตารางที่ 24 ความถี่ ร้อยละและอันดับของแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา	ความถี่	ร้อยละ	อันดับ ที่
1. ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดระบบ โครงสร้างองค์กรให้รองรับกับการประเมินระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา	155	97.5	1
2. ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ การประเมิน เป้าหมาย ความสำเร็จของสถานศึกษา	152	95.6	2
3. ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา ดำเนินการพัฒนาตามแผน ติดตามตรวจสอบและประเมิน คุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	151	95.0	3

จากตารางที่ 24 พบว่า แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ข้อที่มีความถี่ร้อยละสูงสุดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดระบบ โครงสร้างองค์กรให้รองรับกับการประเมินระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมาย ความสำเร็จของสถานศึกษา ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา ดำเนินการพัฒนาตามแผน ติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย มุ่งศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาและแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการสอน และขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอน ปีการศึกษา 2559 โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 608-610) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 159 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามขนาดของโรงเรียน จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง .42-.76 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ .95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t -test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างจึงทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

สรุปผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ สรุปสาระสำคัญของผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก คือ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ตามลำดับ

- 1.1 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก คือ ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการปรับปรุงหลักสูตร

อย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และผู้บริหารสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น

1.2 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมและรายช้อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมรักการอ่าน ใฝ่รู้ใฝ่เรียน สำหรับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ที่ส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดี และผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย ตรงตาม จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1.3 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมและรายช้อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผลของสถานศึกษา ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษา และผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิธีการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน

1.4 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมและรายช้อยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดระบบ โครงสร้างองค์กรให้รองรับการพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา

2. การเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. การเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์ ในการสอน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. การเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามขนาดโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 คู่ พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหา มากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และ โรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนรายคู่อื่นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

5. การวิเคราะห์แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน ประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

5.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ข้อที่มีความถี่ร้อยละสูงสุดเรียงลำดับจาก มากไปหาน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารควรสร้าง พัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับ ความต้องการของท้องถิ่น ผู้บริหารควรประชุมชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตร ไปใช้ ผู้บริหารควรจัดให้ครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตร ไปใช้

5.2 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ข้อที่มีความถี่ร้อยละสูงสุดเรียงลำดับจาก มากไปหาน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น มามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูพัฒนากระบวนการ เรียนรู้แบบบูรณาการ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

5.3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ข้อที่มีความถี่ร้อยละสูงสุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารควรจัดให้มีการวัดและประเมินผล อย่างเป็นระบบ มีการจดบันทึกรายงานและ นำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงกิจกรรม การเรียนรู้ ผู้บริหารควรจัดให้มีการประชุมร่วมกับครูเพื่อกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับ การวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา ผู้บริหารควรจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับการวัดผลและ ประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง

5.4 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ข้อที่มี ความถี่ร้อยละสูงสุดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครู มีส่วนร่วมในการจัดระบบโครงสร้างองค์กรให้รองรับกับการประเมินระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมาย ความสำเร็จของสถานศึกษา ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาคุณภาพ

การศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา ดำเนินการพัฒนาตามแผน ติดตามตรวจสอบและประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผล

การอภิปรายผลครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกกล่าวถึงประเด็นสำคัญที่ค้นพบจากการศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารยังขาดการสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการนำหลักสูตรจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิธีการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอนน้อยเกินไป รวมอาจยังขาดการประสานความร่วมมือกับบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานอื่นในการปรับปรุงพัฒนางานวิชาการ โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยนุช ทองพรม (2550, หน้า 97) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนในเขตอำเภอหนองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับกำไลทิพย์ นิลบรรหาร (2557, หน้า 73) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ แคนทรียา แสงดาวเทียน (2558, หน้า 100) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

1.1 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารยังขาดการส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการนิเทศการใช้หลักสูตร ให้คำแนะนำในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ไม่เพียงพอในการพัฒนาหลักสูตร รวมถึงไม่สนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร สอดคล้องกับงานวิจัยของชฎาภรณ์ สนิมคล้า (2553) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของกำไลทิพย์ นิลบรรหาร (2557, หน้า 73) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทาง

พัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี
ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา

อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารไม่มีการส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการวิจัยมาเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ขาดการติดตามด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนที่เน้นการใช้สื่อเพื่อพัฒนาระบบการเรียนรู้ การประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน รวมทั้งไม่ส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตามความเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของชฎาภรณ์ สนิมคล้า (2553) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับเพียงเพ็ญ เพียรสันเทียะ (2553, หน้า 78-79) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับแคทริยา แสงดาวเดือน (2558, หน้า 105) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ สถานศึกษา พบว่า โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา

อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ครูไม่มีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือ และการพัฒนาวิธีการวัดและประเมินผลตามหลักสูตร ผู้บริหารขาดการส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผลของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของชฎาภรณ์ สนิมคล้า (2553) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับเพียงเพ็ญ เพียรสันเทียะ (2553, หน้า 78-79) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับแคทริยา แสงดาวเดือน (2558, หน้า 105) ได้ศึกษา

ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผล
การเรียนรู้ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา

อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการพัฒนาระบบประกัน
คุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า
ผู้บริหารขาดการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม
ครูไม่มีส่วนร่วมในการจัดระบบโครงสร้างองค์กรให้รองรับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา ครูไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา
สอดคล้องกับงานวิจัยของบุชา ศรีสร้อย (2552, หน้า 122) ได้ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงาน
วิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 3 พบว่า โดยรวมและ
รายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับกำไลทิพย์ นิลบรรหาร (2557) ได้ศึกษาปัญหาและ
แนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี
พบว่า โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับแคทริยา แสงดาวเดือน (2558,
หน้า 107) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี พบว่า โดยรวมและรายชื่อ
อยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา

อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามเพศ โดยรวมและ
รายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับการวิจัยของอนุชา อินทร์มั่ง (2551)
ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู โรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ โดยรวมและทุกรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับสิริลักษณ์ ปานทอง (2557, หน้า 115) ได้ศึกษาสภาพปัญหา
ในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี
เขต 2 จำแนกตามเพศ พบว่า ครูผู้สอนที่มีเพศต่างกันจะมีสภาพปัญหาในการบริหารงานวิชาการ
โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. การเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา

อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์
ในการสอน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า
การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนนั้น ถือเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารการศึกษา ดังนั้นครูที่มี

ประสบการณ์แตกต่างกัน ต่างก็ต้องมีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบทั้งในการจัดทำหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล รวมถึงการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ร่วมกันไม่ว่าจะมากหรือน้อยก็ตาม สอดคล้องกับงานวิจัยของอิทธิเดช สิทธิจันทร์ (2553) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเขตตำบลท่ากระดาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ และสอดคล้องกับหาญณรงค์ กระจงจิตร (2558) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเครือข่ายการศึกษามหหลวงชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

4. การเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดรสด จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีระบบการบริหารการศึกษา ทรัพยากรบุคคล และงบประมาณแตกต่างกัน โดยเฉพาะบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบที่แตกต่างกัน ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความพร้อมในสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อการจัดการเรียนการสอน มีงบประมาณในการพัฒนานุเคราะห์ในด้านงานวิชาการมากกว่า สอดคล้องกับสุดหทัย ดาราพงษ์ (2555) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตเทศบาลเมืองตราด จังหวัดตราด ผลการเปรียบเทียบ พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับมานิตา สุทธิหา (2556) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจะเขียงเทรา เขต 1 ผลการเปรียบเทียบ พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับหาญณรงค์ กระจงจิตร (2558) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเครือข่ายการศึกษามหหลวงชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาดรสด มีข้อเสนอ ดังนี้

1. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผลของสถานศึกษา และควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษา

2. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

3. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผน พัฒนาคุณภาพการศึกษา และควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดระบบโครงสร้างองค์กรให้รองรับการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

4. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมรักการอ่าน ใฝ่รู้ใฝ่เรียนสำหรับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดี

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

บรรณานุกรม

- กฏกระทรวง. (2550). กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 124 ตอนที่ 24 ก.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). คู่มือคู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). การกำหนดและแก้ไขเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่การศึกษาเป็นเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กัญญาภัค ทองศรีสมบูรณ์. (2551). การมีส่วนร่วมของครูในการตัดสินใจบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุสิต. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กำไลทิพย์ นิลบรรหาร. (2557). ปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองหนองปรือ จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ขวัญชัย ดอกลาง. (2554). การมีส่วนร่วมของครูกับการตัดสินใจบริหารงานวิชาการกลุ่มโรงเรียนวังคีรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- แคทรียา แสงดาวเทียน. (2558). ปัญหาและแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2553). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย.
- จินฉัตร ปะโคทั้ง. (2550). รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนดีเด่น โรงเรียนกัณฑ์ธรรมจังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ชฎาภรณ์ สนิมคล้า. (2553). ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ช่อรัตร์ดา เกสทอง. (2550). การนำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ชาลินี ฉายรัตน์. (2550). ปัญหาและแนวทางการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2551). การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 5). ปัตตานี: ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ณัฐพงศ์ ไชยสิทธิ์. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมกรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครู และผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในจังหวัดนครพนม. งานนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนครพนม.
- ทวีศักดิ์ บังคม. (2550). ปัญหาและแนวทางแก้ไข การบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทัศนีย์ วงศ์เย็น. (2555). หน่วยที่ 4 การบริหารงานวิชาการ. ใน *ประมวลชุดวิชาการจัดและบริหารองค์การทางการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธนศิษฐ์ เรืองฮัง. (2553). การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเทศบาล วัดราษฎร์นิยมธรรม สังกัดเทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธร สุนทรายุทธ. (2556). *หลักการ ทฤษฎีการวิจัย และการปฏิบัติทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.

- นพรัตน์ สังข์ทอง. (2554). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูปฐมวัย โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรีเขต 2*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น.
- นุชเนตร มิแสง. (2552). *การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจงานวิชาการของครูอำเภอวังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1* งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บัวพัน ขันดี. (2552). *การมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการตามทัศนคติของครูและผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น
- บุชา ศรีสร้อย. (2552). *ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 3*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ประยูร อัมสวาสดี. (2552). *ลักษณะความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยบูรพา*. ปริญาวิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการอุดมศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประสาร พรหมณา. (2553). *การบริหารการมีส่วนร่วม*. สระแก้ว: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปัญญา เจริญวงศ์. (2554). *การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารงานโรงเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเมืองระยอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปิยนุช ทองพรม. (2550). *ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในเขตอำเภอหนองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- พงษ์ศักดิ์ ขอจงดี้. (2552). *ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนบ้านแหลมแท่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- พิทักษ์ เหมือนศาสตร์. (2553). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครู โรงเรียนวัดวิมุตยาราม สำนักงานบางพลัด สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.*
- เพียงเพ็ญ เพียรสันเทียะ. (2553). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ภารดี อนันต์นาวิ. (2557). *หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 5). ชลบุรี: มนตรี.*
- มณัฐ สุขปลั่ง. (2554). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.*
- มานิตา สุทธิหา. (2556). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยองเขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- รัศมี พระชัยศรี. (2553). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในวิทยาลัยครู สะหวันนะเขตสังกัดกรมสร้างครูกระทรวงศึกษาธิการ. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2553). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (พิมพ์ครั้งที่ 4). สงขลา: นำศิลป์โฆษา.*
- วาสนา สีลุน. (2551). *ปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- วิสุทธิ สิทธิรักษ์. (2550). *โอกาสของการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอหรือเสาะ จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.*

- สัญญา ชีระวนิชตระกูล. (2554). *การบริหารงานบุคคลทางการศึกษา*. ชลบุรี: เก็ทกู๊ดครีเอชั่น.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). *หลักการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: บัญชีพอทย์.
- สายหยุด ประทีปะ. (2552). *การศึกษาสภาพและความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครราชสีมา เขต 6*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สุดหทัย ดาราพงษ์. (2555). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตเทศบาลเมืองตราด จังหวัดตราด*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษตราด. (2559). *แผนปฏิบัติการประจำปี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559*. เข้าถึงได้จาก <http://tratedu.go.th>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษบุรีรัมย์ เขต 1. (2556). *คู่มือการจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา*. เข้าถึงได้จาก <http://buriram1.go.th>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). *แนวทางการประเมินตามสภาพจริง*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สิริพร ยงเพชร. (2553). *การตัดสินใจแบบมีส่วนร่วมในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สิริลักษณ์ ปานทอง. (2557). *การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษจันทบุรี เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุดหทัย ดาราพงษ์. (2555). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตเทศบาลเมืองตราด จังหวัดตราด*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุมน อมรวิวัฒน์. (2550). *องค์ 4 ของการศึกษาไทย. ใน สารานุกรมวิชาชีพครูเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.

- สุมาลี สัจจาวัฒนา. (2554). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5*. สารนิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- เสรี หมื่นพล. (2552). *การมีส่วนร่วมการบริหารงานของครูในโรงเรียนอำเภอพานทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เสาวคนธ์ กุหลาบเพชร. (2552). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของครู โรงเรียนอรัญประเทศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- หาญณรงค์ กระจงจิตร. (2558). *การศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนเครือข่ายการศึกษามหหลวงชุมพร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อนุยา อินทร์มั่ง. (2551). *สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของข้าราชการครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- อรุณศรี พัชราภรณ์. (2553). *การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารงานของหัวหน้างานในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมืองชลบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อังคณา ตุงคสมิต. (2550). *การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียนตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านนาศรีคงเค็ง จังหวัดขอนแก่น*. ปริญญาโทการศึกษาคุณบัณฑิต, สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อิทธิเดช สิทธิจันทร์. (2553). *การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเขตตำบลท่ากระดาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2*. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- อุษา คำสุมาลี. (2557). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 6. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- เอกพัฒน์ เอกวงษา. (2552). *การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มเครือข่ายอารยธรรมบูรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- Brown, W. B., & Moberg, D. J. (1980). *Organization theory and management: A macro approach*. New York: John Wiley & Sons.
- Chell, E. (1985). *Participative and organization: A social psychology*. London: Macmillan.
- Chester, N. M. (1996). *An introduction to school administration: Selected reading*. New York: Harper and Row.
- Cohen, J. M., & Uphoff, N. J. (1997). *Rural participation: Concepts and measures of project design: Implementation and evaluation*. London: Cornell University.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Foster, J. R. (1993). *Family-centered care of children*. Philadelphia: Lippincott.
- Freeman, M. A., & Karr, K. (1998). *Parental opinion and teacher-student perception regarding parent's involvement in their children's education and development*. n.p.
- Gorton, R. A. (1983). *School-base management*. Retrieved form <http://www.onec.go.th/Act/6.24/page0201.htm>.
- Kindred, R. M. (2002). Perception of elementary school principals and selected professors of education administration concerning pre-service training and task performance capabilities. *Dissertation Abstracts International*, 40(8), 495.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Journal of Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Likert, R. (1967). *The human organization: It's management and value*. New York: McGraw-Hill.
- Owens, R. G. (1987). *Organizational behavior in education* (3rd ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.
- Putti, J. M. (1987). *Management: A function approach*. Singapore: McGraw-Hill.

- Sander, P. (2000). *Management organization behavior*. New York: Prentice Hall.
- Thomas S. (1994). Knowing learners, knowing ourselves: Teachers' perceptions of change in theory and practice resulting from authentic assessment. *Dissertation Abstracts International*, 55(05), 1188-A.
- Vroom, V. H., & Jago, A. (1973). *Leadership and decision-making*. Pittsburgh: University of Pittsburgh.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องในการมือวิจัย
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
- สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6218.8/ ว.0517

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

14 กันยายน พ.ศ. 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือในการวิจัย
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. คำโครงการวิจัย
2. เครื่องมือในการวิจัย

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบ
ให้นิสิตรดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
บูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ดังรายนามต่อไปนี้

นางพรทิพย์ ชิงชัย รหัส 58950047

งานนิพนธ์เรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ
ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิมสวัสดิ์ เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในเรื่องดังกล่าว
เป็นอย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือของนิสิต
ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6218.8/ ว.0518

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

17 กันยายน พ.ศ. 2559

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ
เรียน

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบ
ให้นิติระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
บูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือ ดังรายนาม
ต่อไปนี้

นางพรทิพย์ ชิงชัย รหัส 58950047

งานนิพนธ์เรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ
ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิมสวัสดิ์ เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์
ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวก
ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

(สำเนา)

ที่ ศธ. 6218.8/ ว.0519

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

19 กันยายน พ.ศ. 2559

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วย ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้มีความเห็นชอบ
ให้นิติระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
บูรพา ทำงานนิพนธ์ ซึ่งขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ดังรายนามต่อไปนี้

นางพรทิพย์ ชิงชัย รหัส 58950047

งานนิพนธ์เรื่อง ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ
ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร อิมสวัสดิ์ เป็นประธานกรรมการควบคุมงานนิพนธ์

ภาควิชาการบริหารการศึกษา มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่าน เพื่ออำนวยความสะดวก
ความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

สุเมธ งามกนก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทรศัพท์ 0-3810-2052

โทรสาร 0-3874-5811

ภาคผนวก ข

- แบบสอบถามการวิจัย
- ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม
- ค่าอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นทั้งฉบับ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ
ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ทุกคำตอบจะเก็บไว้เป็นความลับและจะไม่มีผลกระทบต่อกรปฏิบัติงานของท่าน แต่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่องานวิชาการ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ขอให้ท่านตอบแบบสอบถามทั้ง 3 ตอน
  - ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด แบ่งออกเป็น 4 ด้าน 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 4) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
  - ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

ขอขอบคุณอย่างสูงในการให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นางพรทิพย์ ชิงชัย

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1 แบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) ตามสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ
  - ( ) ชาย
  - ( ) หญิง
2. ประสบการณ์ในการสอน
  - ( ) ประสบการณ์น้อยกว่า 10 ปี
  - ( ) ประสบการณ์ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป
3. ขนาดโรงเรียน
  - ( ) ขนาดเล็ก
  - ( ) ขนาดกลาง
  - ( ) ขนาดใหญ่

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ
ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเขาสมิง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับปัญหาตามเกณฑ์ ดังนี้

- 5 หมายถึง ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
1.	ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร					
2.	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา					
3.	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา					
4.	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น					
5.	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการนำหลักสูตรจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม					
6.	ผู้บริหารให้คำแนะนำในการใช้หลักสูตรสถานศึกษา					
7.	ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูมีส่วนร่วมในการปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง					
8.	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการนิเทศการใช้หลักสูตร					
9.	ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรของครู					
10.	ผู้บริหารพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยอาศัยกระบวนการการมีส่วนร่วมของครูและชุมชน					
11.	ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้					
12.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย ตรงตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร					
13.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม					

ข้อ	ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
14.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมรักการอ่าน ใฝ่รู้ใฝ่เรียนสำหรับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง					
15.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดี					
16.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดบรรยากาศการเรียนการสอน และเน้นการใช้สื่อเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้					
17.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน					
18.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน ในการจัดกระบวนการเรียนรู้					
19.	ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผลของสถานศึกษา					
20.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินการ วัดผล และประเมินผล					
21.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิธีการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน					
22.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการเทียบโอนความรู้ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น					
23.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำคู่มือการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษา					
24.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูได้รับการอบรมเกี่ยวกับการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน					

ข้อ	ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ	ระดับปัญหา				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
25.	ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดระบบ โครงสร้างองค์กรให้รองรับการพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา					
26.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์ การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา					
27.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษา					
28.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการดำเนินการ พัฒนาตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา					
29.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการประกันคุณภาพการศึกษา					
30.	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการประสาน ความร่วมมือกับบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา ชุมชน หน่วยงานอื่น ในการปรับปรุงพัฒนา					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเขาสมิง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

คำชี้แจง จากปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเขาสมิง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ท่านมีแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการได้อย่างไร โปรดเลือกตอบประเด็นที่ท่านเห็นว่ามีควมสำคัญมากที่สุด โดยให้เรียงลำดับความสำคัญ 3 อันดับ ดังนี้

- 1 หมายถึง มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 1
- 2 หมายถึง มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 2
- 3 หมายถึง มีความสำคัญเป็นลำดับที่ 3

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

- 1. ผู้บริหารควรประชุมชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
- 2. ผู้บริหารควรสร้าง/ พัฒนา/ ปรับปรุงหลักสูตร ให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น
- 3. ผู้บริหารควรจัดให้ครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
- 4. ผู้บริหารควรจัดให้มีการประเมินและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา
- 5. ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร
- 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

- 1. ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 2. ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูพัฒนากระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 3. ผู้บริหารควรนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น มามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 4. ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูจัดสภาพแวดล้อมและส่งเสริมบรรยากาศภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

- ( ) 1. ผู้บริหารควรจัดให้มีการประชุมร่วมกับครูเพื่อกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา
- ( ) 2. ผู้บริหารควรจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง
- ( ) 3. ผู้บริหารควรจัดให้มีการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบ มีการจัดบันทึกรายงาน และนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้
- ( ) 4. ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการสร้างเครื่องมือวัดผลและประเมินผล
- ( ) 5. ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน
- ( ) 6. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

- ( ) 1. ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดระบบโครงสร้างองค์กรให้รองรับกับการประเมินระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- ( ) 2. ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา
- ( ) 3. ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา ดำเนินการพัฒนาตามแผน ติดตามตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
- ( ) 4. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 25 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ข้อ	ความคิดเห็นของ			ค่า IOC	แปลผล	ข้อ	ความคิดเห็นของ			ค่า IOC	แปลผล
	ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่						ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่				
	1	2	3				1	2	3		
1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	16	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	17	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	18	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	19	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	20	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	21	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	22	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	23	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	24	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	25	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	26	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	27	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	28	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	29	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	30	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 26 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามปัญหา
และแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอเขาสมิง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (<i>r</i>)
1.	.73	16.	.72
2.	.71	17.	.47
3.	.76	18.	.54
4.	.73	19.	.68
5.	.50	20.	.69
6.	.57	21.	.54
7.	.64	22.	.57
8.	.74	23.	.68
9.	.59	24.	.54
10.	.57	25.	.63
11.	.67	26.	.51
12.	.54	27.	.45
13.	.64	28.	.59
14.	.67	29.	.71
15.	.67	30.	.42

หมายเหตุ ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ = .95

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางพรทิพย์ ชิงชัย
วัน เดือน ปีเกิด	24 เมษายน พ.ศ. 2507
สถานที่เกิด	3 หมู่ 6 ตำบลท่าพญา อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80140
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	9/1 หมู่ 6 ตำบลประณีต อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด 23150
ตำแหน่งและประวัติการทำงาน	
ปัจจุบัน	ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดเสนาณรงค์ อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2530	ครุศาสตรบัณฑิต (คณิตศาสตร์) วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช
พ.ศ. 2560	การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยบูรพา